

แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน
กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ชาลิดา วรรณวาทีกุล
พิมพ์พนิต ธนัญญานกุล

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ดร. เทิดชาย ช้วยบำรุง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ดร. ศรีสุดา จงสิทธิผล)

ผู้อำนวยการศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรุงเทพมหานคร

พฤษภาคม 2552

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง ที่ปรึกษา และกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พุ่มเทห้ทั้งร่างกาย และแรงใจในการตรวจสอบ แนะนำทุกลำดับขั้นตอนการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จและสมบูรณ์ได้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวรา สุวรรณพิมล จากมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต อาจารย์ธิดิมา พฤกษ์สนั่นนทร์ จากมหาวิทยาลัยบูรพา ดร. โฉมยง ไต้ะทอง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ดร. ณัฐฐิณี ทองดี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และ ดร. พิมพ์มาดา วิชาศิลป์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต ผู้ช่วยผู้อำนวยการสวนสัตว์ดุสิต และเจ้าหน้าที่แผนกกิจกรรมสวนสัตว์ดุสิต ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องการอำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูล ตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณท่านอาจารย์ และนักเรียนชั้นประถมศึกษาทุกท่าน ที่สละเวลาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ชาลิดา วรรณวาริกุล

พิมพ์พนิต รัชฎยาน์กุล

ชื่อเรื่อง	แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ชาลิดา วรรณวาทิกุล, พิมพ์พนิต ธนชญาณ์กุล
ที่ปรึกษา	ดร. เทิดชาย ช่วยบำรุง
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ. ม. สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552
คำสำคัญ	แนวทางการพัฒนา กิจกรรมท่องเที่ยว สวนสัตว์ดุสิต

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่เข้ามาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
2. ศึกษาถึงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล
3. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เข้ามาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
4. ศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต
5. ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการบริการ และกิจกรรมท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรตามหลักการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน (Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในการสุ่มตัวอย่างในระดับร้อยละ 5

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.5 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 26.8

พฤติกรรมด้านวิธีการเดินทาง จำนวนครั้งที่มาเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อครั้ง และช่วงเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า นักเรียนที่เดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตโดยรถโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 72.8 นักเรียนส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต 1 ครั้ง ร้อยละ 55.8 ระยะเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต คือ ครึ่งวัน ร้อยละ 74.3 และช่วงเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยว คือ วันจันทร์ – ศุกร์ ร้อยละ 93

พฤติกรรมการท่องเที่ยวในช่วงก่อน ระหว่าง และหลังการท่องเที่ยว พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต มีพฤติกรรมก่อนการท่องเที่ยวในทุกด้านระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต พบว่ามีการทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ในขณะที่เดียวกันมีพฤติกรรมเชิงลบต่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการขีดเขียน และการทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.07$) นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.13$) ส่งเสียงดังรบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.22$) แกล้ง ยุแหย่ และทำร้ายสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ส่วนพฤติกรรมหลังการทัศนศึกษาในระดับมาก ทั้งด้านการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 3.72$) และด้านประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ($\bar{X} = 3.55$)

พฤติกรรมด้านการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวรู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากหลายแหล่ง โดยรู้จักจากแผ่นพับ/โบชัวร์ ร้อยละ 97.3 วิทยู ร้อยละ 96.8 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95.0 หนังสือ นวนิยาย ร้อยละ 93.3 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 92.8 และรู้จักโทรทัศน์ ร้อยละ 38.5 ส่วนรู้จักจาก ผู้ปกครอง/ครู-อาจารย์/ญาติ/เพื่อน เพียงร้อยละ 17.5

นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อทุกกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ($\bar{X} = 3.80$) กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า ($\bar{X} = 3.74$) กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต ($\bar{X} = 3.71$) กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด ($\bar{X} = 3.61$) และ กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ ($\bar{X} = 3.51$)

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันเช่นกัน

อีกทั้งยังพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว ส่วนระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

นอกจากนั้น เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการพบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ต้องการให้ปรับปรุงใน 5 อันดับแรก คือ ด้านร้านค้า-ร้านอาหาร ด้านห้องน้ำ ด้านราคาอาหาร ด้านสถานที่พักผ่อน ด้านป้ายบอกทาง ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ต่าง ร้อยละ 38.3, 29.5, 17.5, 10.8 และ 10.3 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรมด้านต่างๆ ของสวนสัตว์ พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีข้อเสนอแนะว่า อยากให้มีการเพิ่มเวลาในการชมแต่ละรอบในทุกกิจกรรม ควรเพิ่มรอบการเข้าชมใน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมรถรางนำชมรอบสวนสัตว์ ร้อยละ 32.3 กิจกรรมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า ร้อยละ 32.8 กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ร้อยละ 17.3 กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ร้อยละ 26.5 และควรเพิ่มจำนวนสัตว์ใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมชมพิพิธภัณฑสถานสัตว์นานาชนิด ร้อยละ 13.3 และกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ร้อยละ 10.8

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	14
ข้อมูลสวนสัตว์ดุสิต.....	18
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงคำถามคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค.....	12
2	แสดงผลงานวิจัยทางด้านพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว.....	24
3	แสดงผลงานวิจัยทางด้านความพึงพอใจ.....	25
4	แสดงผลงานวิจัยเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิต.....	25
5	แสดงวันและเวลาของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บแบบสอบถาม.....	37
6	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษา ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต.....	42
7	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียน ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	43
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทัศนศึกษา ในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	44
9	แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิต ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	45
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม การท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	46
11	แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยร้อยละของความต้องการให้สวนสัตว์ดุสิตปรับปรุง ด้านต่างๆ.....	48
12	แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยร้อยละของการปรับปรุงกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสวนสัตว์ดุสิต.....	49
13	แสดงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตามเพศ.....	51
14	แสดงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
15	แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทาง ก่อนมาทัศนศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
16	แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมวางแผนการเดินทางท่องเที่ยว ไว้ล่วงหน้า ก่อนการทัศนศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่าง ๆ ของสวนสัตว์ก่อนมาทัศนศึกษาจำแนกตามระดับ การศึกษา.....	55
18	แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการส่งเสียงรบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่น ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
19	แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล ทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบจำแนกตามระดับการศึกษา.....	56
20	ค่าความแตกต่างของพฤติกรรมที่ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส จำแนกตามระดับการศึกษา.....	57
21	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว สวนสัตว์ดุสิต.....	58
22	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของนักเรียนกับพฤติกรรม การท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต.....	59
23	แสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตามเพศ..	60
24	แสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	62
25	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมในภาพรวมจำแนก ตามระดับการศึกษา.....	64
26	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั่งชมรถรางชมรอบ สวนสัตว์จำแนกตามระดับการศึกษา.....	64
27	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมความสามารถ ของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่าจำแนกตามระดับการศึกษา.....	65
28	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	66
29	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ชนิดต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
30	แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมใช้ความสามารถ ของสัตว์จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67
31	แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมทางท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียน ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	73
32	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทัศนศึกษาใน สวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	74
33	แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิต ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	75
34	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรม การท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ.....	76

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2	แผนผังภายในสวนสัตว์ดุสิต.....	22

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ทำรายได้เป็นอันดับต้นๆ และมีบทบาทที่สำคัญในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งถือว่าการกระจายรายได้สู่ชุมชน นอกจากนี้แล้วธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังมีส่วนเกี่ยวเนื่องไปยังธุรกิจอื่นๆ อีกหลายประเภท เช่น ธุรกิจโรงแรม สปา ร้านอาหาร ร้านค้า ธุรกิจการบิน สถานบันเทิง ฯลฯ ซึ่งส่งผลธุรกิจเหล่านี้มีการเจริญเติบโตและขยายตัวตามไปด้วย

ในสภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนในปัจจุบัน ราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ทำให้ค่าครองชีพของคนไทยสูงขึ้น ดังนั้นรัฐบาลได้ส่งเสริมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ เพื่อให้คนไทยหันมาสนใจและใส่ใจถึงทรัพยากรอันมีค่าทางด้านทรัพยากรอันสวยงามภายในประเทศ และที่สำคัญที่สุดเพื่อเป็นการรักษาเงินตราไม่ให้รั่วไหลออกนอกประเทศ เพื่อเป็นการร่วมมือเพื่อช่วยกันฟื้นฟูด้านเศรษฐกิจภายในประเทศให้ดีขึ้น ช่วยสร้างรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นที่เราไปท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยนอกจากจะได้รับความสุขกายสบายใจ ได้รับความเพลิดเพลิน อีกทั้งยังได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ นอกจากนี้แล้วยังได้รับความภาคภูมิใจในแผ่นดินไทย ซึ่งถือว่าเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา ทำให้เราได้ทราบถึงความสวยงามของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีในแต่ละท้องถิ่นของไทย ซึ่งเต็มไปด้วยความมีน้ำใจช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันของชาวไทยด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดการพัฒนาในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่เราเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสะอาดปลอดภัยเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นการท่องเที่ยวยังเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เพราะในสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปนั้น จะมีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง อาทิเช่น การปรับปรุงผิวถนน และสร้างเส้นทางคมนาคมให้สะดวกต่อการเดินทาง นอกจากนี้ยังได้ติดตั้งระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบไฟฟ้า และน้ำประปา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวก และเป็นการตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจสูงสุดให้เกิดแก่นักท่องเที่ยว นอกจากการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะช่วยขจัดปัญหาหรือภัยที่อาจจะแทรกซึมหรือบ่อนทำลายสิ่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ถือว่าเป็นการสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นได้เป็นอย่างมากมายอีกด้วย จากที่กล่าวไปข้างต้นนั้น

ทำให้หน่วยงานภาครัฐบาล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องควร ร่วมกันสร้างจิตใต้สำนึก และส่งเสริมให้คนไทยหันมาให้ความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากที่สุด ดังจะเห็นได้จากในปัจจุบัน ซึ่งสำหรับบางพื้นที่ได้ทำแผนนโยบายเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นของตนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างรายได้ในท้องถิ่น และ ช่วยการอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้อยู่ยั่งยืน เพื่อเป็นมรดกตกทอดสืบต่อลูกหลานต่อไป และนอกจากนี้แล้วยังเป็นการสร้างแรงดึงดูด ยังรวมไปถึงการสร้างความประทับใจให้เกิดแก่นักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชาวไทย และชาวต่างชาติให้กลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง อีกทั้งยังเป็นการรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้คงสภาพสมบูรณ์สืบไป ในการนี้หน่วยงานภาครัฐบาล หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นส่วนภูมิภาค หรือองค์กรท้องถิ่นต่างๆ นั้น ควรจัดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ แปลกใหม่เสมอ เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้เกิดความทรงจำที่ดี จนเกิดความรู้สึกอยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในเขตกรุงเทพฯ มีหลากหลายแห่ง อันเนื่องจาก กรุงเทพฯเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย เป็นศูนย์กลางทางการปกครอง การศึกษา การคมนาคมขนส่ง ฯลฯ จากการเป็นเมืองหลวง และเป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ ทำให้กรุงเทพฯมีปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ เข้ามาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2550 มากถึง 10.37 ล้านคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550) อันเนื่องจากมีปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในกรุงเทพฯในปริมาณมากจึงควรสร้างแรงดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักและท่องเที่ยวภายในกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างรายได้ทางด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ยังจะต้องมีการปรับปรุง พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความสวยงามและน่าท่องเที่ยวอยู่เสมอ และเป็นอีกหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวง ที่ถือว่ามีมีความสำคัญ และมีประวัติการสร้างอันยาวนาน อีกทั้งยังสามารถท่องเที่ยวได้ทั้งครอบครัว ทุกเพศ ทุกวัย นั่นก็คือ “สวนสัตว์ดุสิต” ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ คือ เป็นศูนย์รวมสัตว์นานาชนิด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ วิจัยด้านสัตว์ป่า และการดำเนินการเรื่องสถานที่เลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้แล้วยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ต่างๆ แก่เด็ก นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป สวนสัตว์ดุสิต ยังส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว

การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เช่น การแสดงสัตว์ การจัดงานเทศกาลต่างๆ สำหรับประชาชนที่มาพักผ่อน หรือท่องเที่ยวที่นี่หากมาเป็นครอบครัวก็ถือได้ว่าเป็นการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีอันเกิดแก่สมาชิกภายในครอบครัวเป็นต้น

สวนสัตว์ดุสิต เดิมมีชื่อเรียกว่า “เขาดินวนา” (องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ แห่งราชอาณาจักรไทย, 2547) ซึ่งได้ทำสร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ทรงโปรดฯ ให้สร้างเป็นสวนพฤกษชาติส่วนพระองค์ มีพื้นที่ 118 ไร่ ได้รับพระราชทาน นามในนามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล (สมัยรัชกาลที่ 8) ให้จัดตั้งเป็นสวน สัตว์ของประชาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2481 ซึ่งเป็นสวนสัตว์แห่งแรกของประเทศไทย องค์การสวนสัตว์ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการให้การศึกษาแก่เยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป การอนุรักษ์ พันธุ์สัตว์ป่า และการขยายพันธุ์สัตว์ เนื่องจากในแต่ละปีมีสัตว์ป่าที่ต้องสูญเสียไป หรือเสี่ยงต่อ การใกล้จะสูญพันธุ์ สวนสัตว์มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือสัตว์ให้รอดพ้นจากการสูญพันธุ์ ด้วยความ ร่วมมือจากนักอนุรักษ์ นักชีววิทยา และสัตวแพทย์ ส่วนสัตว์ที่รอดพ้นจากการสูญพันธุ์ ก็จะเป็น มรดกที่จะตกทอดสู่รุ่นลูกหลานของเรา สัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์บางชนิดมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่ อาหารช่วยรักษาสมดุลประชากรสัตว์ให้สอดคล้องกับระบบนิเวศของป่า ดังนั้นการอนุรักษ์สัตว์ป่า ทุกพันธุ์ให้ดำรงอยู่ต่อไปจึงมีความจำเป็นต่อความสมบูรณ์ และ สมดุลทางธรรมชาติ โดยเฉพาะ เพื่อให้สัตว์ป่าเองนั้นมีพัฒนาการที่เป็นไปโดยธรรมชาติ จากการอนุรักษ์สู่การขยายพันธุ์อีกหนึ่ง หน้าที่ของสวนสัตว์ดุสิตคือ การขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่อาจสูญพันธุ์ อันเนื่องมาจากสัตว์ที่เหลือจำนวน น้อย ถูกคุกคามไล่ล่า ไม่สามารถแพร่พันธุ์เองได้ทันตามสภาพธรรมชาติ ดังนั้นจึงต้องมีการ ขยายพันธุ์สัตว์ให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ เป้าหมายสำคัญเมื่อขยายพันธุ์สัตว์สำเร็จแล้ว คือ การ คืนสัตว์สู่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นงานที่มีขั้นตอนละเอียดอ่อน เริ่มจากการฝึกให้สัตว์ ซึ่งอาจไม่เคยต้อง ต่อสู้เพื่อการเลี้ยงชีพตนเองในป่าปรับตัวให้เข้ากับสภาพธรรมชาติ รู้จักหาอาหารให้ตัวเองกิน บาง ที่ก็ไม่อาจสามารถนำสัตว์บางตัวกลับสู่ป่าได้ หรือบางกรณีพออยู่ไปได้สักพักหนึ่งก็ดูแลตัวเอง ต่อไปไม่รอด ดังนั้น สวนสัตว์จึงมีหน้าที่ฝึกสัตว์ซึ่งจะกลับคืนสู่ป่าให้มีสภาพจิตใจ และกายพร้อมที่ จะเอาตัวรอดในป่า โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยดูแลเอาใจใส่สัตว์เหล่านั้นให้มีชีวิตความเป็น อยู่ตามสภาพธรรมชาติของตน และนอกจากไปนี้แล้วสวนสัตว์ดุสิตยังเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ ประสานงาน และดำเนินการงานด้านต่างๆ ให้สวนสัตว์ ซึ่งมีสวนสัตว์อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบห้า แห่ง คือ สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา และสวน สัตว์สงขลา สวนสัตว์ดุสิตได้เปิดดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 66 ปี มีสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ทั้งในและ ต่างประเทศ รวมทั้งสิ้นมากกว่า 1,600 ตัว มีผู้เข้ามาใช้บริการเฉลี่ยจำนวนปีละ 2.5 ล้านคน

สวนสัตว์ดุสิตนับได้ว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวชาวไทยให้มาท่องเที่ยว และทำกิจกรรมร่วมกันสังเกตได้จากปริมาณนักท่องเที่ยวว่ามีปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศสนใจที่จะเข้ามาชมสัตว์ และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่สวนสัตว์ได้จัดขึ้น โดยมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ปี สวนสัตว์ดุสิตได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องสัตว์ ซึ่งภายในสวนสัตว์ดุสิตได้จัดทำพิพิธภัณฑ์สัตว์ เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เด็ก และเยาวชน มีทั้งสวนของสัตว์ป่าสงวนที่ใกล้จะสูญพันธุ์ โดยจัดแสดงทั้งภาพ เสียง และสัตว์สดๆ ส่วนของสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปแล้ว เช่น ไดโนเสาร์ และมีวิวัฒนาการจนมาถึงสายพันธุ์สัตว์ในปัจจุบัน โดยจัดแสดงในส่วนประวัติ โครงกระดูก และรูปภาพ ในส่วนของสวนสัตว์ดุสิตทั้งหมดได้มีการจัดแสดงสัตว์ประเภทต่างๆ ในแต่ละประเภท โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทสัตว์หากินกลางคืน นักท่องเที่ยวจะได้พบสัตว์ที่น่าสนใจที่ออกหากินในเวลากลางคืน อาทิ ค้างคาว แม่น หมีขอ โดยจำลองสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ให้เหมือนจริงมากที่สุด

2. ส่วนจัดแสดงสัตว์เลื้อยคลานและสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก นักท่องเที่ยวจะได้พบสัตว์เลื้อยคลานกว่า 70 ชนิด ในพื้นที่เลี้ยงกว่า 50 ห้อง ถูกออกแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวสัมผัสกับสัตว์เหล่านี้ได้อย่างน่าประทับใจ

3. ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทลิง นักท่องเที่ยวจะได้พบลิง ค่าง ชะนี และพฤติกรรมความน่ารักชุกชุกของสัตว์ประเภทนี้

ด้านกิจกรรมภายในสวนสัตว์ดุสิต ได้มีการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย และหลากหลาย เช่น การแสดงความสามารถของสัตว์ จัดขึ้นเพื่อให้เยาวชน และประชาชนมีโอกาสสัมผัสความสามารถของสัตว์ชนิดต่างๆ สร้างความสนุกสนาน ปลูกฝังให้เด็กมีความรักสัตว์ เช่น การแสดงของลิง การแสดงของนกแก้ว นกมาคอว์ การแสดงของเหยี่ยว เป็นต้น ซึ่งการแสดงแต่ละรอบจะสาธิตให้เห็นถึงการบิน การกินอาหาร และการเดินของนก การส่งสัญญาณคุยกันระหว่างสัตว์ นอกจากนี้สวนสัตว์ดุสิตยังให้ความสำคัญโดยจัดกิจกรรมพิเศษต่างๆ ตามวันหยุด และเทศกาลสำคัญของประเทศไทยอีกด้วย เช่น จัดให้มีกิจกรรมในงานวันเด็ก กิจกรรมเข้าพรรษา เมตตาสัตว์ เป็นต้น

โครงการที่สวนสัตว์ดุสิตได้ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ คือ โครงการพาน้องท่องเที่ยวสวนสัตว์ โดยทางโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนที่ด้อยโอกาส ไม่มีงบประมาณในเรื่องการไปนอกสถานที่ในกรุงเทพฯ หรือ โรงเรียนที่มีฐานะยากจน หรืออยู่ในเขตชนบทหรือท้องถิ่นทุรกันดาร จะพานักเรียน

มาทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิต โดยทางสวนสัตว์จะมีวิทยากรบรรยายความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับสัตว์ในประเภทต่างๆ และมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ให้กับเยาวชนอีกด้วย ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนควรจัดหากิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ซึ่งในการจัดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวควรส่งผลในการปลูกฝังจิตใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน ให้เกิดความรัก ความเข้าใจสัตว์ป่า ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่ง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสวนสัตว์ดุสิต ควรได้รับการพัฒนาให้กิจกรรมที่จะนำมาจัดให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนนั้นมีทั้งความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน การปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนที่มาทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตได้รับความพึงพอใจ ความสนุกสนาน ประโยชน์ และความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่า เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะต้องเป็นกลุ่มที่เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตดังนั้นเราจึงควรส่งเสริมและปลูกฝังในสิ่งที่ดีงามให้แก่เยาวชนของชาติ

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นในส่วนของการจัดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวของสวนสัตว์ดุสิตได้ทำให้เกิดการศึกษาถึงการจัดกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวของสวนสัตว์ดุสิตในปัจจุบัน พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของเยาวชนไทย ความต้องการของนักท่องเที่ยวเยาวชนไทย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต ให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี มีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมในการปลูกฝังให้เยาวชนเกิดความเข้าใจในการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์ วิจัยด้านสัตว์ป่า โดยทางภาครัฐบาลได้เห็นความสำคัญ และจัดให้สวนสัตว์ดุสิตเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้แก่เยาวชน เป็นสถานที่ที่ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนเกิดความประทับใจในกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้รับความรู้ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเยาวชน นักท่องเที่ยวเยาวชนที่เคยมาแล้วก็อยากจะกลับมาท่องเที่ยวอีก ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงมีส่วนช่วยในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตให้มีความพร้อมที่จะสามารถรองรับการท่องเที่ยว และสร้างประโยชน์ต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ ที่เข้ามาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
2. ศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ
3. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เข้ามาเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

4. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

5. ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการและกิจกรรมท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย
3. กำหนดแนวทางการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้มีการกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เป้าหมายในการศึกษาแบ่งเป็นขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา คือ สวนสัตว์ดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งได้กำหนดเป็นกรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

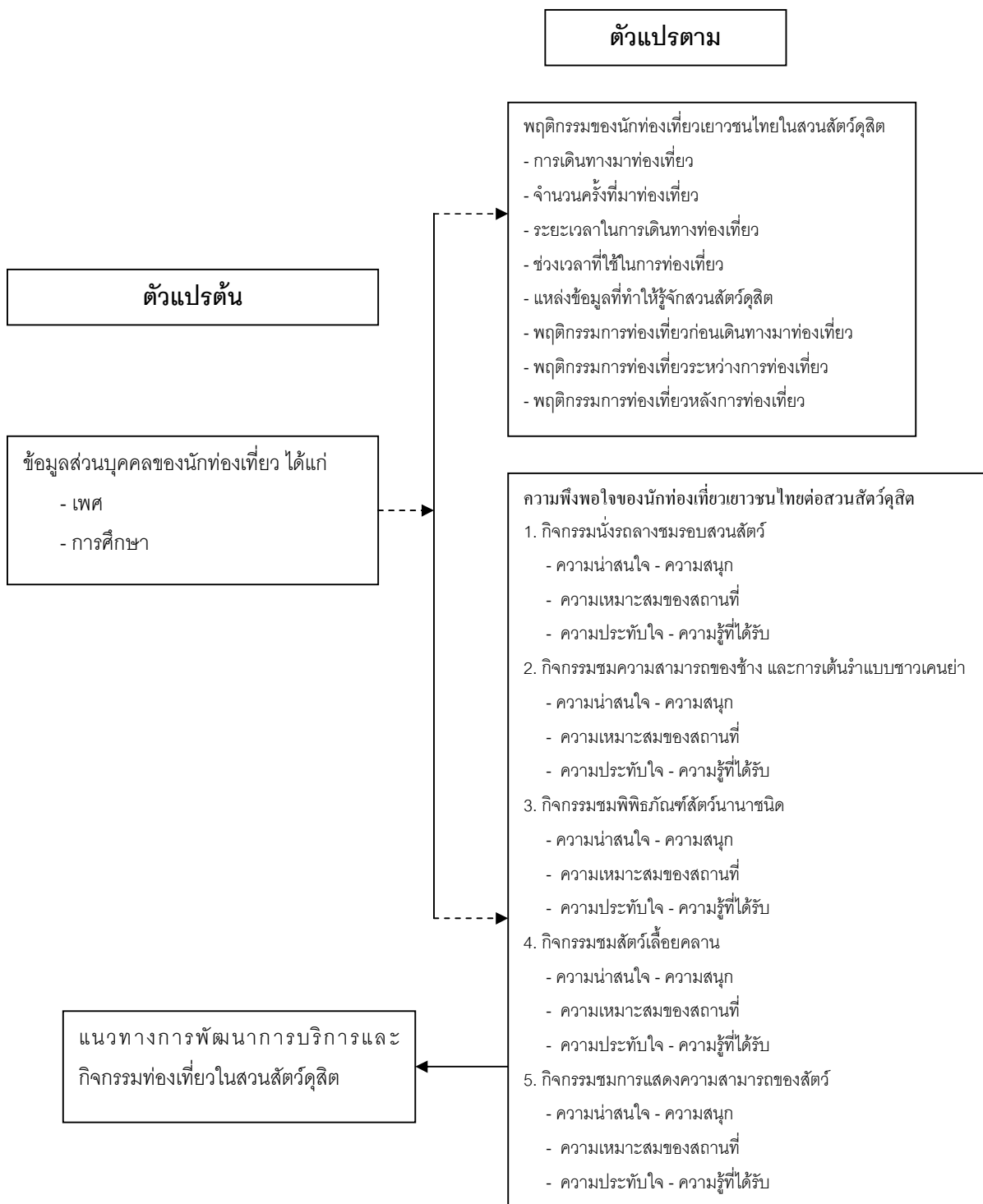
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทย ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยในระดับประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551-มกราคม พ.ศ. 2552

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ1 แสดงกรอบแนวคิดตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่าง และหลังของการทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้าน วิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการ ท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางมาทัศนศึกษา และเข้าร่วมเล่น กิจกรรมต่างๆ ที่ทางสวนสัตว์ดุสิตจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเบิกบาน บันเทิงเจริญ และ เพื่อการศึกษาหาความรู้ภายในสวนสัตว์ดุสิต

นักท่องเที่ยวเยาวชนไทย หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑลที่เดินทางมาทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิต

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม ทางด้านการท่องเที่ยวของสวนสัตว์ดุสิต

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง การกระทำหรือการมีส่วนร่วม ของนักท่องเที่ยวเยาวชนไทยที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ หมายถึง แหล่งที่รวบรวมพันธุ์สัตว์ ซึ่งมีรั้วรอบขอบชิดและจะเปิดให้ ประชาชน เข้าชมหรือไม่ก็ได้ เก็บค่าผ่านประตูหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องไม่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ การค้าสัตว์หรือเพื่อการแสดงละครสัตว์

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก (Feeling) ของนักท่องเที่ยวเยาวชนไทยที่มีต่อการ จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

การพัฒนา หมายถึง การวางแผน และเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุง หรือ เปลี่ยนแปลงกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

ทัศนศึกษา หมายถึง การเดินทางมาเพื่อแสวงหาความรู้พร้อมทั้งความบันเทิงของ นักท่องเที่ยวเยาวชนไทยในสวนสัตว์ดุสิต และในการเดินทางมาท่องเที่ยวนี้ไม่มีค่าใช้จ่าย โดยได้รับ การบริการจากเจ้าหน้าที่ของสวนสัตว์ดุสิต ในการให้บริการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จัดไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” ครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาจากตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้อาศัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยสรุปเป็นประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. ข้อมูลสวนสัตว์ดุสิต
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวนั้นถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทางการบริการของผู้ให้บริการ เพราะนอกจากผู้ให้บริการจะทราบถึงพฤติกรรมและความต้องการแล้ว ยังจะส่งผลต่อความสามารถในการตอบสนองความต้องการ ความคาดหวังของลูกค้า รวมถึงสามารถสร้างความพึงพอใจในการเข้ามาใช้บริการ จวบจนประทับใจและกลับมาใช้บริการอีกในครั้งต่อไป

ความหมายของพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจุบันได้มีนักวิชาการได้นำเสนอความหมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมท่องเที่ยว ดังนี้

ณัฐชามณีย์ สุวิทย์พันธ์ (2545, หน้า 71) กล่าวว่า “พฤติกรรมเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวได้กระทำขึ้นทุกๆ ประเภท ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มองเห็นหรือมองไม่เห็นก็ตาม เช่นการทำงานของอวัยวะภายในร่างกาย การเดิน การพูด ความคิด ความรู้สึก ความชอบ เป็นต้น”

วาสนา ช่อเยี่ยม (2546, หน้า 43) กล่าวว่า “พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เป็นลักษณะพฤติกรรมในการตัดสินใจ และเลือกรูปแบบที่จะเดินทางท่องเที่ยวซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวจะมีอยู่หลายๆ ลักษณะที่แตกต่างกันไปและนักท่องเที่ยวจะทำการพิจารณาเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยว”

สุกัญญา เจริญศรี (2549, หน้า 33) กล่าวว่า “พฤติกรรมนักร้องเที่ยว เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกัน ของแต่ละบุคคล ซึ่งส่งผลให้เป้าหมายของการท่องเที่ยวก็มีความแตกต่างกันไปอีกด้วย เช่น ความพึงพอใจของนักร้องเที่ยวที่ได้รับ ความชื่นชอบของแต่ละบุคคลในแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง เป็นต้น”

(ปริญ ลักษิตานนท์, 2544) คำว่าพฤติกรรม มีความหมายกว้าง หมายถึงถึง

...กิจกรรมหรืออาการกระทำต่างๆ ของสิ่งมีชีวิต ซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้ เช่น การเดิน การพูด การหัวเราะ การรับประทานอาหาร การสัมผัส ฯลฯ พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) หรือเป็นการกระทำที่บุคคลอื่นมองไม่เห็นด้วยสายตา เช่น การคิด การฝัน ฯลฯ ต้องสังเกตโดยใช้เครื่องมืออื่นๆ เข้าช่วย เช่น การใช้เครื่องจับเท็จ การใช้เครื่องมือวัดการหายใจเข้าออก พฤติกรรมประเภทนี้เรียกว่า พฤติกรรมภายใน (Convert Behavior)

(ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543, หน้า 63 - 64) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมนักร้องเที่ยวไว้ว่า

...พฤติกรรมของนักร้องเที่ยวเป็นแง่ของสังคมวิทยาเพราะพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักร้องเที่ยวย่อมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา เพศ รสนิยม วัย เชื้อชาติ ศาสนา และประสบการณ์ ส่วนพฤติกรรมที่พบเห็นโดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นนักร้องเที่ยวชาวไทยหรือต่างประเทศก็มักจะมีพฤติกรรม ดังนี้

1. การชมเมืองโบราณ พฤติกรรมของนักร้องเที่ยวประเภทนี้ชอบนั่งรถหรือเดินทางชมเมือง หรือใช้ยานพาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า รถสามล้อ สันจรผ่านบริเวณสำคัญต่างๆ ของเมือง
2. การเข้าชมสถานที่สำคัญ และสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักร้องเที่ยวประเภทนี้ไปมักเป็นสถาปัตยกรรมเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ
3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง เช่น เขารัง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนแห่ในงานเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลงานลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ ฯลฯ ซึ่งจัดขึ้นตามเมือง ต่างๆ หรือเทศกาลที่จัดขึ้น เฉพาะที่ เช่น เทศกาลหุ่นฟางนก จังหวัดชัยนาท เทศกาลแห่สิงโต จังหวัดนครสวรรค์ เป็นต้น

5. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้มักจะเป็นชาวไทย กิจกรรมที่ทำ ได้แก่ การไหว้พระปิดทอง การรดน้ำมนต์ การแก้บน เป็นต้น

6. การพนัน พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้มีจุดประสงค์เพื่อการพนันเป็นหลัก ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีฐานะทางการเงินดี และเป็นผู้ทรงอิทธิพล

7. การแข่งขันกีฬา และดูกีฬา การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะพบทั้งชาวไทย และ ชาวต่างชาติที่ขอรับการแข่งขันประเภทต่างๆ โดยเฉพาะการแข่งขันกอล์ฟ การแข่งเรือ และการชม ชกมวยไทยของชาวต่างชาติ

8. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่าง ๆ เช่น ไนท์บาซาร์ เป็นต้น

9. การผจญภัย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวลักษณะนี้จะเดินทางไปตามสถานที่ที่ มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงออกถึงการเสี่ยงภัย และการผจญภัย เช่น การปีนหน้าผาสูง การเล่นเรือ แบบโลดโผน และการกระโดดหอคอย เป็นต้น

จากทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ ของนักวิชาการข้างต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรม การท่องเที่ยวที่วนเวียนขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อม ศาสนา เชื้อชาติ และสถานที่ที่ท่องเที่ยว เป็นต้น ที่มีความแตกต่างกันของนักท่องเที่ยว และสำหรับลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยวอันได้แก่ การรับสื่อก่อนตัดสินใจเดินทาง จำนวนครั้งที่มา จำนวนคนที่เดินทางด้วย ค่าใช้จ่ายในแต่ละครั้ง สำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันตามแต่ละบุคคลของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

พฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยว

(ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2550, หน้า 33 – 45) นักท่องเที่ยวเป็นผู้บริโภคต้องการสินค้าและบริการแตกต่างกันจากการบริโภคสินค้าจำเป็น และสินค้าอุตสาหกรรมทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจ จำเป็นต้องค้นหา หรือวิจัยพฤติกรรมการบริโภคของนักท่องเที่ยวว่ามีพฤติกรรมการซื้อ ก่อนและ หลังการใช้บริการอย่างไร เพื่อช่วยตอบสนององความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

คำถาม 7 คำถามที่เป็นที่นิยมใช้ค้นหาพฤติกรรมการบริโภค ประกอบด้วย 6 Ws และ

1H

- 6 Ws คือ Who, Whom, What, Why, When, Where

- 1 H คือ How

คำตอบ 7 คำตอบที่ต้องการทราบเพื่อรู้จักพฤติกรรมผู้บริโภค ประกอบด้วย 7 Os คือ Occupants, Objects, Objectives, Organizations, Occasions, Outlets และ Operations.

ตาราง 1 แสดงคำถามคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

คำถาม	คำตอบ	กลยุทธ์ในแผนงานตลาด
ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?)	- ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย (Occupants) - ประชากรศาสตร์ จิตวิทยา พฤติกรรมผู้บริโภค	กลยุทธ์ 4 Ps หรือมากกว่า Product, Price, Place, Promotion ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)	- สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ (Objects) ได้แก่สินค้าและบริการ คุณสมบัติและองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (Product Components)	- กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Strategies) ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ การบริการ บุคลากร ราคา ภาพลักษณ์
ทำไมผู้บริโภคจึงตัดสินใจซื้อ (Why does the consumer buy?)	วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objectives) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อ ได้แก่ ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก และปัจจัยเฉพาะบุคคล	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) ศึกษาเหตุจูงใจในการซื้อ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการเดินทางท่องเที่ยว กำหนดแนวความคิด และจุดขายในการโฆษณา
ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying)	- บทบาทของกลุ่มต่าง ๆ (Organizations) ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อประกอบด้วยผู้ริเริ่ม ผู้มีอิทธิพล ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้ซื้อ และผู้ใช้	- กลยุทธ์การโฆษณา และการส่งเสริมการตลาด (Advertising and Promotion strategies) โดยใช้กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มเป้าหมายเป็นแนวทาง สร้างสรรค์การโฆษณา และเลือกใช้สื่อโฆษณาให้เหมาะสมกับกลุ่ม (นักท่องเที่ยว)

ตาราง 1 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบ	กลยุทธ์ในแผนงานตลาด
ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)	- โอกาสในการซื้อ (Occasions) ช่วงฤดูกาลของปี ฤดูกาลท่องเที่ยว เทศกาล โอกาสพิเศษ วันหยุด เวลาว่าง	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) เช่น ส่งเสริมการตลาดนอกฤดูกาล ท่องเที่ยว การส่งเสริมการขาย ความร่วมมือระหว่างธุรกิจ (Partnership)
ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)	- แหล่งหรือสถานที่จำหน่าย (Outlets) เช่น สำนักงาน ตัวแทนจำหน่าย ฯลฯ	- กลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of Distribution) โดยผ่านสถาบันการค้าส่ง สถาบันการค้าปลีก และช่องทางพิเศษ อื่น ๆ
ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)	- ขั้นตอน (Operations) ในการตัดสินใจซื้อ - การรับรู้ปัญหา หรือความต้องการ - การค้นหาข้อมูล - การประเมินผลพฤติกรรม - การตัดสินใจซื้อ - ความรู้สึกหลังการซื้อ	- กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) และราคา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจซื้อ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

กระบวนการในการพิจารณา และตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวหรือไม่นั้น มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวและเสนอแนวคิดต่างๆ ดังต่อไปนี้ (จิราพร กองทอง, 2540, หน้า 10) กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยว ได้แก่

1. ลักษณะภูมิประเทศ ทัศนียภาพ ทรัพยากร ธรรมชาติ ที่จะเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว

2. ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศที่ดีในแหล่งท่องเที่ยวก็จะเป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะไปท่องเที่ยว

3. ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง ก็จะสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั่วโลกได้

4. ความสะดวกทางด้านคมนาคม และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย

5. การจัดบริการ ความสะดวกของที่พักรัก กิจกรรมต่างๆ ในการท่องเที่ยว

(บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548) ได้สรุปถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจท่องเที่ยวออกเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้โดยผ่านสื่อต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละคนหลังจากที่ได้รับข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

3. สิ่งจูงใจในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวอยากเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย ดังนี้

3.1 Push Factor เป็นปัจจัยในการผลักดันให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว

3.2 Pull Factor เป็นปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมยังแหล่งท่องเที่ยว

4. การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

5. การวางแผนค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

6. การวางแผนเตรียมการท่องเที่ยว

7. การเดินทางท่องเที่ยว และการประเมินผลในระหว่างการท่องเที่ยว

8. ประสบการณ์หลังการท่องเที่ยว และการประเมินผลในด้านความพึงพอใจ

9. ทศนคติหลังจากได้รับประสบการณ์ในการท่องเที่ยวนั้นๆ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายทั่วไปว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด” และเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตได้ โดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถ

วัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจได้ ซึ่งมีนักวิชาการและนักจิตวิทยาได้ให้กล่าวถึงความพึงพอใจไว้หลายทัศนะดังนี้

(คณิงรัตน์ คำมณี, 2546, หน้า 9) กล่าวว่า “ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ความคิดเห็นของบุคคลในเชิงบวก ซึ่งจะเกิดความพึงพอใจก็ต่อเมื่อความต้องการของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนอง หรือเป็นตามที่คาดหวังไว้”

(วัฒนา เพ็ชรวงศ์, 2542, หน้า 18) ได้สรุปว่า “ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ”

(สุรสิทธิ์ เวชสิทธิ์, 2544, หน้า 10) กล่าวว่า “ความพึงพอใจเป็นความคาดหวังที่บุคคลต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวกมากกว่าทางลบ หากความคาดหวังนั้นได้รับการตอบสนองตามความต้องการ และทำให้เกิดความรู้สึกในเชิงบวกแล้วก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้น”

(กฤษณี รื่นรมย์, เพลินทิพย์ โกเมศโสภาก และสาวิการ อุดมพันธ์, 2547, หน้า 98) ได้ให้ความหมายถึงความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของแต่ละบุคคลที่แสดงออกถึงความยินดีจากการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริโภคน้ำ ซึ่งคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับนั้นเท่ากับหรือสูงกว่าระดับความคาดหวังของคนนั้นๆ ในทางตรงกันข้ามถ้าผลจากการใช้สินค้า หรือการบริการนั้นต่ำกว่าค่าความหวังของบุคคลนั้นย่อมเกิดความไม่พอใจ

ความพึงพอใจ = ความคาดหวัง

—————
ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการใช้สินค้าหรือบริการ

(จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543, หน้า 19) ได้ให้ความหมาย “ความพึงพอใจของผู้รับบริการ” ตามแนวคิดของนักการตลาดที่พบนิยามแบ่งเป็น 2 นัย คือ

- ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก ให้ความหมายว่าความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์การซื้อสถานการณ์หนึ่ง
- ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก ให้ความหมายว่าความพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลายๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความพึงพอใจ

หมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์ หรือ บริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดต่างๆ ของนักวิชาการข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความรู้สึกในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ และนอกจากนี้จะมีปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ มีปัจจัยสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์บริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะเกิดขึ้น เมื่อได้รับบริการที่มีลักษณะคุณภาพ และระดับการให้บริการตรงกับความต้องการ เขาใจใส่ขององค์กรในการออกแบบผลิตภัณฑ์ด้วยความสนใจในรายละเอียดของสิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้หรือสถานการณ์ที่ลูกค้าใช้บริการ โดยคำนึงถึงคุณภาพของการนำเสนอบริการในส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญในการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า

2. ราคาค่าบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการขึ้นอยู่กับราคาค่าบริการที่ผู้รับบริการยอมรับ หรือพิจารณาว่าเหมาะสมกับคุณภาพของการบริการตามความเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness to Pay) ของผู้รับบริการ ทั้งนี้เจตคติของผู้รับบริการที่มีต่อราคาค่าบริการกับคุณภาพของการบริการแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไป

3. สถานที่บริการ การเข้าถึงบริการได้สะดวกเมื่อลูกค้ามีความต้องการยอมก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการบริการ ท่าเลที่ตั้งและการกระจายสถานที่บริการให้ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าจึงเป็นเรื่องสำคัญการส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้นจากการได้ยินข้อมูล ข่าวสาร หรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการไปในทางบวกซึ่งหากตรงข้ามกับความเชื่อที่มีอยู่ก็จะรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มีความต้องการบริการตามมาได้

4. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการ และผู้บริหาร การบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการล้วนเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริหารให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้นผู้บริหารการบริการที่วางนโยบายการบริการโดยคำนึงถึงความสำคัญของลูกค้าเป็นหลักย่อมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจได้ง่าย

5. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการบริการมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของลูกค้า ลูกค้ามักจะชื่นชมสภาพแวดล้อมของการบริการที่เกี่ยวข้องกับ

การออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วยเฟอร์นิเจอร์และการให้สีสัน การจัดแบ่งพื้นที่เป็นส่วน ตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้งานบริการ

6. กระบวนการบริการ วิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการการบริการเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ประสิทธิภาพของระบบการบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ลูกค้ามีความคล่องตัว และสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ

(จิตตินันท์ เดชะคุปต์, 2543, หน้า 39) ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดี มีความสุขของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่

2. ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มใจหรือประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการที่เกินความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ลูกค้าเติมน้ำมันรถที่สถานีบริการน้ำมันพร้อมๆ กับการบริการตรวจเครื่องยนต์และเติมลมฟรี

(อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อดุลพัฒน์กิจ, 2548, หน้า 173) ได้กล่าวว่า เมื่อความพึงพอใจมีความสำคัญสูงมากต่อการบริการ ดังนั้นผู้ประกอบการบริการจะต้องทำความเข้าใจต่อลักษณะ และองค์ประกอบความพึงพอใจอย่างถี่ถ้วน อันได้แก่ ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในการรับบริการ บุคคลจะรับรู้รูปแบบของการบริการและคุณภาพการบริการโดยใช้ประสบการณ์ที่ได้รับด้วยตนเอง หรือจากการอ้างอิงใดๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น คำบอกเล่าจากกลุ่มเพื่อน โฆษณา เป็นต้น ในการประเมินสิ่งที่ได้รับจากการบริการ หากการบริการเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการบริการนั้น

ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์หนึ่ง ในการใช้บริการบุคคลย่อมมีข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่างๆ (Reference) เช่น ประสบการณ์ส่วนตัว ความรู้จากการเรียนรู้ คำบอกเล่าของกลุ่มเพื่อน ข้อมูลที่ได้จากธุรกิจบริการแบบเดียวกัน เป็นต้น เกิดเป็นความคาดหวังต่อสิ่งที่ควรจะได้รับจากการบริการ (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลแก่ผู้รับบริการในการที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการบริการ (Performance) หากการบริการเป็นไปตามที่คาดหวังย่อมเกิดการยืนยันความถูกต้อง (Confirmation) ต่อการบริการ และเกิดเป็นความพึงพอใจในการรับบริการ แต่หากไม่ได้รับการ

บริการที่เป็นไปตามความคาดหวังก็จะเกิดเป็นการยืนยันความไม่ถูกต้อง (Disconfirmation) และเกิดเป็นความไม่พึงพอใจได้

ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากในแต่ละช่วงเวลาบุคคลย่อมมีความคาดหวังต่อการบริการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ที่ได้มาระหว่างนั้น ทำให้เกณฑ์ประเมินความพึงพอใจมีการเลื่อนขึ้นลงตลอดเวลา ส่งผลให้การเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับกับสิ่งที่คาดหวังเปลี่ยนแปลงตามไป

สรุปได้ว่าลักษณะความพึงพอใจในการบริการมี 3 ลักษณะ คือ ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่าง และความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ข้อมูลสวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต

สวนสัตว์ดุสิต มีอาณาบริเวณพื้นที่โดยรอบประมาณ 118 ไร่ นับเป็นสวนสัตว์ใจกลางเมืองที่สมบูรณ์แบบ มีการดำเนินงานครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ทั้งในด้านการให้การศึกษาคูหากรอนุรักษ์ และขยายพันธุ์ การดำเนินการเรื่องสถานที่เลี้ยงสัตว์ และการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน สวนสัตว์ดุสิตเปิดดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 65 ปี มีสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ รวมกว่า 1,600 ตัว และมีผู้เข้ามาขอใช้บริการเฉลี่ยปีละ 2.5 ล้านคนซึ่งสวนสัตว์ดุสิต ได้ตั้งอยู่เลขที่ 71 ถนนพระราม 5 แขวงจตุจักร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 0-2281-2000, 0-2281-9027-8 โทรสาร.0-2282-9245 โดยเปิดทำการเวลา 08.00-18.00 น. ทุกวัน เก็บอัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 50 บาท นักศึกษาปวส.-มหาวิทยาลัย 30 บาท และ เด็กเล็ก-ปวช. 10 บาท สำหรับ ครู ทหาร ตำรวจ (ในเครื่องแบบ) 30 บาท เด็กที่เข้าร่วมโครงการที่จัดขึ้นของสวนสัตว์ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) คนพิการ พระภิกษุ สามเณร ชมฟรี สำหรับชาวต่างชาติผู้ใหญ่ 100 บาท และเด็ก 50 บาท (สวนสัตว์ดุสิต, 2551)

ความเป็นมาของสวนสัตว์ดุสิต (สวนสัตว์ดุสิต, 2551)

สวนสัตว์ดุสิต ซึ่งแต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของพระราชอุทยานสวนสัตว์ดุสิต มีพื้นที่ 118 ไร่ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อคราวเสด็จประพาสยุโรปได้ กอดพระเนตรกิจการสวนสัตว์ต่างประเทศ ทรงพระดำริให้จัดสร้างสวนสัตว์ขึ้น ใ้ชื่อว่า "สวนดุสิต" ต่อมาในปี พ.ศ.2475 จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานบริเวณสวนดุสิต ให้เทศบาลนครกรุงเทพดำเนินการจัดทำเป็นสวนสัตว์และเป็นที่พักผ่อนของประชาชนสามารถเปิดใช้ให้ประชาชนใช้บริการได้ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2481 และให้ชื่อสวนดุสิตนี้ว่า

“สวนสัตว์ดุสิต” เมื่อได้มีการก่อตั้งสวนสัตว์ดุสิตขึ้นในปี พ.ศ.2481 และอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาลนครกรุงเทพมหานคร จนกระทั่งในปี พ.ศ.2496 พลโท บัญญัติ เทพหัสดิน ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าเทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้งบประมาณน้อยซึ่งไม่เพียงพอที่จะไปปรับปรุงสวนสัตว์ดุสิตให้เจริญได้ ประกอบกับมีภาระหน้าที่มากอยู่แล้วจึงได้เสนอขอรัฐบาลจัดตั้งเป็นองค์การขึ้น เพื่อให้การบริหารงานทำได้อย่างคล่องตัว จนเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็นองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย โดยขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี จากนั้นเมื่อในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ.2497 เทศบาลนครกรุงเทพฯ จึงได้มอบงานสวนสัตว์ และทรัพย์สินทั้งหมดให้แก่องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2506 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงรับองค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทยไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่นั้นมาจึงมีชื่อเต็มว่าองค์การส่งเสริม และขึ้นตรงกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีที่ตั้งอยู่ในสวนสัตว์ดุสิต ถ.พระราม 5 ตรงข้ามพระราชวังสวนจิตรลดา

สวนสัตว์ดุสิต สังกัดองค์การสวนสัตว์ไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทส่งเสริม สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ตามภารกิจที่สำคัญ คือ การจัดหารวบรวมสัตว์ป่านานาชนิดเพื่อประโยชน์ในการศึกษา รวมถึง การบำรุง และผสมพันธุ์สัตว์ป่า การเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ของผู้เที่ยวชมในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสัตว์ป่า ซึ่งบทบาทขององค์การสวนสัตว์ดังกล่าว ส่งผลในการปลูกฝังจิตใจของเยาวชน และประชาชนทั่วไปให้เกิดความรัก ความเข้าใจสัตว์ป่าธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์สัตว์ป่า ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ายิ่งและองค์การสวนสัตว์ดุสิต มีโครงสร้างการบริหารงาน 5 ส่วน คือ ส่วนอำนวยการส่วนวิชาการ ส่วนตรวจสอบ ส่วนนโยบายและแผน และสุดท้ายคือส่วนพัฒนาธุรกิจ และการประชาสัมพันธ์องค์การสวนสัตว์ดุสิต มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องการให้การศึกษ การอนุรักษ์และขยายพันธุ์ และการจัดสวนสัตว์ให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานซึ่งยังมีหน้าที่ประสานงาน และดำเนินการด้านต่าง ๆ ให้สวนสัตว์ ปัจจุบันมีสวนสัตว์อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบ 5 แห่ง คือ สวนสัตว์ดุสิต สวนสัตว์เปิดเขาเขียว สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์นครราชสีมา และสวนสัตว์สงขลา

ภารกิจขององค์การสวนสัตว์

1. ส่งเสริมให้ทีการอนุรักษ์ ขยายพันธุ์สัตว์ และวิจัยด้านสัตว์ป่า
2. จัดระบบการให้การศึกษาภายในองค์การ เพื่อรองรับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรของแผนการศึกษาแห่งชาติ
3. ส่งเสริมให้สถานที่ศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาใช้บริการในสวนสัตว์อย่างทั่วถึง ทั้งทางด้านวิชาการ และเป็นสถานที่พัฒนาจิตใจเยาวชนของชาติ
4. พัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ของประชาชน และนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ
5. พัฒนาสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงเกี่ยวกับสัตว์ป่านานาชาติ
6. ปรับปรุงโครงสร้างองค์การและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ
7. พัฒนาสวนสัตว์ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากล

ลักษณะของสวนสาธารณะ

ลักษณะของสวนสาธารณะที่ดี ควรประกอบด้วย

1. มีป้ายบอกชื่อสวนสาธารณะบริเวณประตูทางเข้าทั่วไป
2. มีแผนที่ หรือแผนผัง แสดงขอบเขตและตำแหน่งต่างๆ ของสวนสาธารณะ เพื่อให้ผู้มาใช้บริการสามารถทราบว่าจะไปที่ใดก่อน
3. ถนนภายในสวนสาธารณะควรมีขนาดกว้าง ส่วนโค้งและสัดส่วนต่างๆ ตามมาตรฐานทั่วไป เพื่อให้ความปลอดภัยในการขับขี่ มีที่จอดรถ และต้นไม้ร่มรื่นสองข้างทาง
 - 3.1 มีถึงขยะ สุขา เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้
 - 3.2 มีศูนย์ให้คำแนะนำ และบริการ
4. ให้ความปลอดภัยดังนี้
 - 4.1 มียามรักษาการณ์
 - 4.2 มีแสงสว่างเพียงพอในเวลากลางคืน
 - 4.3 มีประตูเข้า – ออกไม่มากนัก ในเวลากลางคืนควรเปิดเพียงประตูเดียว
 - 4.4 มีป้ายบอกการจราจร และป้ายบอกเตือนที่มีอันตราย เช่น ถนนลื่น ดินพังสัตว์ป่า ฯลฯ
 - 4.5 ทำรั้วกั้นในบริเวณที่ไม่ปลอดภัย กั้นริมน้ำ เมื่อสวนนี้อยู่ใกล้สนามเด็กเล่น
 - 4.6 แยกถนนและทางเดิน อย่างเด็ดขาด
 - 4.7 ล้ำรวจ และซ่อมแซมสถานที่ และอุปกรณ์ต่างๆ อยู่เสมอ เช่น เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น สะพาน เก้าอี้ ฯลฯ

- 4.8 ตรวจสอบสายไฟ และปลั๊กไฟ
- 4.9 ตัดแต่งต้นไม้กิ่งแห้งตาย หรือแต่งพุ่มเสมอ ไม่ให้มืดทึบเกินไป
- 4.10 ควรมีหน่วยพยาบาล
- 5. มีการดูแลรักษาที่ดีดังนี้
 - 5.1 ทำความสะอาดสม่ำเสมอ เช่น เก็บขยะ กวาดถนน กวาดสนาม เป็นต้น
 - 5.2 ตัดหญ้า ตัดแต่งทรงพุ่มของต้นไม้
 - 5.3 ให้อุปโภคบริโภค รดน้ำ พรวนดิน และฉีดยากันโรคแมลง
 - 5.4 มีการปลูกต้นไม้ทดแทน ไม้เดิมที่ตายไป หรือกำลังตาย
 - 5.5 ซ่อมแซมอุปกรณ์ เช่น ทาสีเก้าอี้ ติดป้ายทำรั้วใหม่
 - 5.6 ชักชวนให้ประชาชนช่วยกันรักษาความสะอาด
 - 5.7 อนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่สวยงามตามธรรมชาติไว้ให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยสำคัญในการนำมาพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่นั้นนันทนาการในชุมชน และท้องถิ่น โดยประเมินจากความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งสรุปปัจจัยสำคัญไว้ ดังนี้

1. อรรถประโยชน์ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น ต้องสร้างความพอใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการได้อย่างสูงสุด
2. ความปลอดภัย มีมาตรการและแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่บุคคลเป็นสำคัญ
3. ความสวยงาม ต้องมีการออกแบบ ตกแต่งบริเวณให้มีความสวยงามอยู่เสมอปรับเปลี่ยนได้ สามารถดัดแปลงและแก้ไขสิ่งก่อสร้างบางอย่างให้มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ความต้องการของประชาชน เพื่อลดการทำลายทรัพยากร
 - 3.1 การพักผ่อนหย่อนใจ โดยใช้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น การนั่งพักผ่อนใต้ต้นไม้ การศึกษาธรรมชาติ การตั้งแคมป์ เป็นต้น
 - 3.2 หลักการด้านเศรษฐศาสตร์ ในการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่จะต้องถือหลักการประหยัดและคุ้มค่าต่อการใช้ประโยชน์ในด้านนันทนาการให้มากที่สุด
 - 3.3 ในการวางแผนการจัดการ ต้องประกอบด้วยบุคคลหลายระดับ โดยร่วมมือกันในการวางแผนการจัดการจัดทำแผน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สุรเชษฐ์ และคณะ, 2535, หน้า 21-22)

DUSIT ZOO GUIDE MAP

กองบัญชาการ / ประชาสัมพันธ์
Head Office / Public Relations	ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทเลื้อยคลาน
และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก
Reptile House	ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภท
ในกลางคืน
Nocturnal House
ส่วนจัดแสดงที่ล่า เหยี่ยว
Pheasant and Peacock Aviary	ส่วนจัดแสดงสัตว์ประเภทลิง
Monkey Zone	พิพิธภัณฑ์สัตว์
Zoo Museum
สวนน้ำ
Water Sport Landing	สวนสัตว์สำหรับเด็ก
Children's Zoo	สวนสนุก
Play Land

ภาพ 2 แสดงแผนผังภายในสวนสัตว์ดุสิต

ที่มา: (สวนสัตว์ดุสิต, 2551)

กิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

ปฏิทินกิจกรรมประจำปีของสวนสัตว์ดุสิต ปี 2550

1. วันปีใหม่	31	ธันวาคม 2549 - 1 มกราคม 2550
2. วันเด็กแห่งชาติ	10	มกราคม 2550
3. วันสงกรานต์	13-15	เมษายน 2550
4. วันแรงงานแห่งชาติ	1	พฤษภาคม 2550
5. วันวิสาขบูชา	2	มิถุนายน 2550
6. วันอาสาฬหบูชา	31	กรกฎาคม 2550
7. วันเข้าพรรษา	1	สิงหาคม 2550
8. วันแม่แห่งชาติ	12	สิงหาคม 2550
9. วันปิยมหาราช	23	ตุลาคม 2550
10. วันพ่อแห่งชาติ	5	ธันวาคม 2550
11. โครงการพาน้องท่องสวนสัตว์	ทั้งปี	2550

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างกิจกรรมในโครงการพาน้องท่องสวนสัตว์โดยสวนสัตว์ดุสิตได้เปิดโอกาสสำหรับเด็กๆ ที่ต้องการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตให้สนุก ได้ทั้งความรู้ ความสนุกสนาน และร่วมทำกิจกรรม 7 รายการฟรี โดยโครงการนี้จัดเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยสวนสัตว์ดุสิตได้มอบสิทธิพิเศษให้กับโรงเรียนที่มีนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ด้อยโอกาส ขาดงบประมาณในการนำเด็กไปทัศนศึกษานอกสถานที่ หรือไม่เคยมาท่องเที่ยวและประกอบกิจกรรมในการส่งเสริมความรู้ที่สวนสัตว์ดุสิต โดยทางโรงเรียนสามารถนำนักเรียนเข้าใช้บริการของสวนสัตว์ดุสิต 7 รายการฟรี ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย คือ ค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสวนสัตว์ รับประทานอาหาร นั่งรถพ่วงชมอาคารสัตว์เลื้อยคลานฯ ชมการแสดงความสามารถของสัตว์ กิจกรรมสันตนาการ และวิทยากรในการนำชม ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้สวนสัตว์เป็นสถานที่ในการศึกษาหาความรู้ในเรื่องของธรรมชาติ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม ทั้งเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตในห้องเรียนธรรมชาติอีกด้วยโดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ลานกิจกรรม เป็นการร่วมกิจกรรมสันตนาการเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างเด็กๆ และสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับเด็ก เช่น มีการเล่นเกมส์ ร้องเพลง เต้น เป็นต้น

นำชมรอบบริเวณสวนสัตว์ ในการนำชมรอบสวนสัตว์ดุสิตจะมีรถพ่วงนำชมรอบๆ สวนสัตว์ดุสิต โดยพาเด็กๆ นำชมในส่วนแสดงสัตว์ต่างๆ ซึ่งแยกได้ตามประเภทดังนี้ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์น้ำ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์อื่นๆ โดยจะมีวิทยากรมาให้ความรู้แก่เด็กตลอดเส้นทางในการนำชม

เวทีการแสดงความสามารถของสัตว์ จัดขึ้นเพื่อให้เยาวชน และประชาชนมีโอกาสสัมผัสความสามารถของสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น การแสดงของลิง การแสดงของนกแก้ว นกมาคอว์ การแสดงของเหยี่ยว เป็นต้น การแสดงแต่ละรอบจะสาธิตให้เห็นถึงการบิน การกินอาหาร และการเดินของนก การส่งสัญญาณคุยกันระหว่างสัตว์ โดยจัดการแสดงตามรอบ ดังต่อไปนี้

เวลาการแสดง วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 11.00 น. 13.30 น. และ 14.30 น. และในวันเสาร์-อาทิตย์เริ่มตั้งแต่เวลา 11.00 น. 13.00 น. 14.00 น. 15.00 น. และ 16.00 น.

เครื่องเล่น ในส่วนของเครื่องเล่นภายในสวนสัตว์ดุสิตได้จัดให้มีในส่วนของเครื่องเล่นให้กับเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสรุปเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 2 แสดงผลงานวิจัยทางด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยว

ลำดับ	ปี พ.ศ.	ผู้วิจัย	หัวข้อวิจัย
1	2540	ศกพลวรรณ พาเรือง	องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
2	2549	อิตติรัตน์ จันทร์แสงทอง	ปัจจัยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษาเกาะเสม็ดจังหวัดระยอง
3	2549	ปลื้มใจ สีนอากร	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตาราง 3 แสดงผลงานวิจัยทางด้านความพึงพอใจ

ลำดับ	ปี พ.ศ.	ผู้วิจัย	หัวข้อวิจัย
1	2547	ศุภชัย วรรณพงษ์	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในวนอุทยานแพะเมืองผี จังหวัดแพร่
2	2548	พิชญ์ วงษ์เกษม	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตป่าอนุรักษ์ภูพระบาท อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี
3	2548	มาโนช การพนักงาน	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
4	2549	ชลวรรณ อัดนะ	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ตาราง 4 แสดงผลงานวิจัยเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิต

ลำดับ	ปี พ.ศ.	ผู้วิจัย	หัวข้อวิจัย
1	2537	อรวิี สะสมพล	การศึกษาลักษณะและทัศนคติของผู้ใช้บริการสวนสัตว์ดุสิต
2	2544	ปรีชวณี กรอิสรานุกูล	แนวทางการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์ในสวนสัตว์ดุสิต
3	2549	เบญจมาศ ประยูรหงส์	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
4	2550	อภิชาติ ไชติบัญญัติ	รูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต

ผลงานวิจัยทางด้านพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว

(ศกลวรรณ พาเรือง, 2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สามารถจัดองค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ คือ กิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ และกิจกรรมที่ไม่ต้องลงมือกระทำ สำหรับปัจจัยทางประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา คือตัวแปรชั้นปี, สาขาวิชา, ภูมิลำเนา และบุคคลที่พักอาศัยด้วย ส่วนกิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สำหรับพฤติกรรมที่เปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเรื่องความรู้ในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(อติถิรัตน์ จันทรแสงทอง, 2549) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุในช่วง 21-30 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง/พนักงานเอกชน มีระดับรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,001-17,000 บาท เดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว เดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อมาพักผ่อน และมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนคนที่ร่วมเดินทางมาด้วยกันในครั้งนี้ เฉลี่ยจำนวน 3.74 คน จำนวนวันที่มาท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ดเฉลี่ยจำนวน 4.21 วัน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ยคิดเป็น 5,380.25 บาท จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี (รวมครั้งนี้) เฉลี่ยคิดเป็น 2.76 ครั้งใน 1 ปี และแนวโน้มในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกในอนาคตเฉลี่ย คิดเป็น 4.32 ความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีอาชีพ ผู้ที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว และช่วงเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว นั้น มีผลต่อความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวใน บางด้าน เช่น อาชีพ มีความแตกต่างในด้านจำนวนวันที่มาท่องเที่ยวในเกาะเสม็ด ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ไม่มีความแตกต่างที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานประกอบด้วย ปัจจัยแรงจูงใจและการรับสารกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีปัจจัยแรงจูงใจทั้งทางกายภาพและทางจิตวิทยามีผลต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเพียงเล็กน้อย

ส่วนปัจจัยทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว พบว่ามีปัจจัยทรัพยากรทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว ในด้านจำนวนคนที่เดินทางมาด้วยกันเพียงเล็กน้อย ส่วนพฤติกรรมด้านอื่นที่เหลือมี

ความสัมพันธ์กันในบาง ปัจจัยย่อยของปัจจัยทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ในด้านความเยียบสงบทาง ทะเล บรรยากาศ และกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี และ ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในด้านจำนวนคนที่เดินทาง มาท่องเที่ยว ส่วนพฤติกรรมด้านอื่นที่เหลือ มีความสัมพันธ์กันในบางปัจจัยย่อยของปัจจัย โครงสร้างพื้นฐาน ในด้านท่าเรือ ระบบไฟฟ้า ประปา และถนน ดังเช่น ด้านจำนวนครั้งที่มา ท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี

(ปลื้มใจ สีนอากร, 2549) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวไทยในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนคนที่เดินทางมาด้วยกัน จำนวนวันที่ท่องเที่ยวในเกาะสมุย ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในรอบ 1 ปี และแนวโน้มในการเดินทางมาท่องเที่ยวอีกในอนาคต ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีระดับ การศึกษาที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ จำนวนคนที่เดินทางมาด้วยกัน จำนวน วันที่ท่องเที่ยวในเกาะสมุย ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการท่องเที่ยว และแนวโน้มในการเดินทางมาท่องเที่ยว อีกในอนาคต แตกต่างกัน ส่วนจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี ไม่แตกต่างกัน ปัจจัย แรงจูงใจโดยรวมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านจำนวนวันที่มาท่องเที่ยว ด้าน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี และด้านแนวโน้มใน การเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกในอนาคตมีความสัมพันธ์กันเล็กน้อย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมด้านจำนวนคนที่เดินทางมาด้วยกัน ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารโดยรวมมีความสัมพันธ์ เล็กน้อยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว จำนวนคนที่เดินทางมาด้วยกัน จำนวนวันที่มาท่องเที่ยว ด้าน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี และด้านแนวโน้มใน การเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกในอนาคต สำหรับสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หาดทรายและอ่าว มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านจำนวนวันที่มาท่องเที่ยว ด้านค่าใช้จ่ายในการ ท่องเที่ยว ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี และด้านแนวโน้มในการเดินทาง กลับมาท่องเที่ยวอีกในอนาคต แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านจำนวนคนที่ เดินทางมาด้วยกัน สถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานภายในเกาะสมุย ได้แก่ การขนส่ง มวลชนทางบก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านจำนวนวันที่มาท่องเที่ยว แต่ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ด้านจำนวนวันที่มาท่องเที่ยว ด้านค่าใช้จ่ายในการ ท่องเที่ยว ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวในรอบ 1 ปี และด้านแนวโน้มในการเดินทาง กลับมาท่องเที่ยวอีกในอนาคต

ผลงานวิจัยทางด้านความพึงพอใจ

(ศุภชัย วรณพงษ์, 2547) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในวนอุทยานแพะเมืองผี จังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในวนอุทยานแพะเมืองผี จังหวัดแพร่ ในระดับปานกลาง ทั้งการจัดการด้านขยะ และการจัดการด้านสภาพภูมิทัศน์ นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ รายได้ ประสบการณ์การมาเที่ยว และความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการขยะที่ต่างกัน มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับระดับความพึงพอใจต่อการจัดการขยะ และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ รายได้ ประสบการณ์การมาเที่ยว และความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการภูมิทัศน์ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพภูมิทัศน์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่

1. ควรตรวจสอบสภาพขยะและเศษอาหารตกค้างทั้งภายในและบริเวณโดยรอบรวมทั้งจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียน้ำทิ้งจากร้านอาหารและบ่อพักน้ำทิ้งเพื่อแก้ปัญหาแมลงวันและน้ำเน่าเสียในอนาคต

2. ควรทบทวนปรับปรุงผังบริเวณใหม่และปรับปรุงหรือถอนสภาพภูมิทัศน์ในส่วนที่ไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ โดยใช้ผู้ชำนาญในการจัดโดยตรง

(พิชญ วุฒิกษม, 2548) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตป่าอนุรักษ์ภูพระบาท อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า

1. ด้านสภาพทรัพยากรธรรมชาติ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับน้อยทุกเรื่อง

2. ด้านการบริหารจัดการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก เรื่องการบรรยายให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่ การต้อนรับอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ นอกนั้นมี ความพึงพอใจระดับน้อย

3. ด้านการบริการต่างๆ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับไม่พอใจ เรื่องความเพียงพอของโต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งพักผ่อน นอกนั้นมี ความพึงพอใจระดับน้อย

4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับน้อยทุกกิจกรรม นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่ต่าง กัน มีระดับความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตป่าอนุรักษ์ภูพระบาทแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่

1. ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้หลากหลายขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาประกอบกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและมีการพักผ่อนค้างคืน

2. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โต๊ะเก้าอี้สำหรับนั่งพักผ่อนให้มีสภาพที่ดีและมีปริมาณพอเพียง

3. ควรศึกษาถึงเรื่องขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่บริเวณที่นักท่องเที่ยวใช้บริการจำนวนมาก

4. เพิ่มคำแนะนำและการอธิบายให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษา

(มานิช การพนักงาน, 2548) ได้ศึกษา เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับสูงคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักนักท่องเที่ยว อาคารค่ายเยาวชน ห้องน้ำห้องสุขา เต้นท์เช่า ลานกางเต้นท์ ทางเท้าเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ และเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับปานกลางถึงพอใช้ คือ ร้านอาหาร ถังขยะ ที่ทิ้งขยะ ลานจอดรถยนต์ ถนนในพื้นที่ ป้ายบอกเส้นทาง และป้ายสื่อความหมายต่างๆ

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ สถานภาพการศึกษา และวัตถุประสงค์ของการมาเยือน

(ชลวรรณ อัดนะ, 2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับสูงมาก ด้านการคมนาคมและบริการขนส่ง นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับมาก ด้านการบริการของมัคคุเทศก์ การบริการบ้านพัก ลานกางเต้นท์ การบริการขายของที่ระลึก ความปลอดภัย สภาพทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และบุคลิกของผู้บริการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ด้านการบริการร้านอาหาร

นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานคือ จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ได้แก่

1. ควรสร้างห้องน้ำและห้องสุขาเพิ่มเติมโดยใช้ส้วมแบบโถสูง มีฝาปิดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ

2. เพิ่มสถานที่กางเต้นท์และเพิ่มความปลอดภัยของลานกางเต้นท์

3. ควรมีการอบรมเรื่องมารยาทในการขับรถให้พนักงานขับรถ

4. เพิ่มป้ายบอกเส้นทางและป้ายสื่อความหมาย

5. ควรจัดเจ้าหน้าที่แนะนำสถานที่บริการในแหล่งท่องเที่ยว
6. พัฒนาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการใช้สื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว

ผลงานวิจัยกรณีศึกษา สวนสัตว์ดุสิต

(อรวิ ะสมพล, 2537) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาลักษณะและทัศนคติของผู้ใช้บริการสวนสัตว์ดุสิต ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าชมมีลักษณะทั่วไปคือ มีอายุ กระจายไปทั่ววัย 74% มีที่อยู่ในกรุงเทพฯ นักเรียนนักศึกษา เป็นกลุ่มผู้เข้าชมที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 28.5 การศึกษาของผู้เข้าชมกลุ่มใหญ่ คือ ร้อยละ 24.0 สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา รายได้ ของผู้เข้าชมส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 60 ของผู้เข้าชม มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน สำหรับวัตถุประสงค์ในการเข้าชมสวนสัตว์ ปรากฏว่าส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 58 ของผู้เข้าชมต้องการเข้ามาเพื่อ พักผ่อน ส่วนความพอใจในบริการปรากฏว่าผู้เข้าชม ร้อยละ 85 พอใจบริการโดยรวมของสวนสัตว์ดุสิต ปัจจัยสำคัญที่กำหนดอุปสงค์ของผู้เข้าชมสวนสัตว์ดุสิตคือ ค่าบริการราคาถูก เหมาะสมกับผู้เข้าชมส่วนใหญ่ที่มีรายได้ต่ำ และการโฆษณา จากสื่อต่างๆ ข้อเสนอแนะมีดังต่อไปนี้คือ สวนสัตว์ดุสิตควรสนใจ ปรับปรุงการจัดสวนเพิ่มเติมจากกิจกรรมด้านสวนสัตว์ เพื่อ ชักจูงให้คนมาเที่ยวสวนสัตว์มากขึ้น ควรมีนโยบายด้านบริการ ต่างๆ สำหรับผู้เข้าชมวัยต่างกัน ใช้ภาษาง่ายสำหรับให้ความรู้ แก่ผู้เข้าชม และค่าบริการต่างๆ ในราคาถูก

(ปรัชวนี กรอิสรานุกุล, 2544) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์ในสวนสัตว์ดุสิต ผลผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์โดยทั่วไปไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างสัตว์กับถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสัตว์ จากการประเมินองค์ประกอบ การจัด สภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์ด้านกายภาพและชีวภาพ พบว่า องค์ประกอบโดยรวมในพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่มีความคล้ายคลึงกับธรรมชาติของสัตว์สูงสุด คือ ลักษณะพื้นคอก รองลงมา คือ ลักษณะเครื่องกั้น การจัดกลุ่มสังคมสัตว์ลักษณะพืชพรรณและขนาดพื้นที่อยู่อาศัย ใน การศึกษา ด้านขนาดพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ พบว่า ขนาดพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ใน สวนสัตว์ดุสิตเป็นปัจจัยจำกัดลำดับแรกที่สุดส่งผลให้การจัดกลุ่มสังคมสัตว์ ลักษณะเครื่องกั้น ลักษณะพื้นคอกและลักษณะพืชพรรณในพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ไม่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ของสัตว์ตามธรรมชาติ และจากการศึกษาด้านกลุ่มสังคมสัตว์ พบว่า ชนิดและจำนวนสัตว์มีความหลากหลาย ทำให้ไม่สามารถจัดกลุ่มสังคม รวมทั้งทำการออกแบบ ลักษณะเครื่องกั้น ลักษณะพื้นคอก และลักษณะพืชพรรณในพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ให้สัมพันธ์ กับการดำรงชีวิตของสัตว์ทุกชนิดได้ สำหรับการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้าชม พบว่า ผู้เข้าชมมีความพึงพอใจการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์โดยทั่วไป ในระดับปานกลาง ด้าน ความต้องการชมดู พบว่า ประเภทสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และ

สัตว์ปีกที่ผู้เข้า ชมชอบชมดูสูงสุด ได้แก่ กลุ่มสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชั้นสูง เต่า และสัตว์ปีกวงศ์ไก่ฟ้า ไก่ป่า และนกยูง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรจัดทำผังหลักกำหนดขนาดพื้นที่ และรูปแบบการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์ในสวนสัตว์ดุสิต แนวทางสำหรับองค์ประกอบในแต่ละด้านผลการวิจัย บ่งชี้ว่า สามารถปรับปรุงลักษณะเฉพาะใน แต่ละด้านได้ โดยเน้นให้มีการกำหนดชนิดและจำนวน สัตว์ให้สอดคล้องกับกลุ่มทางสังคมสัตว์ รวมทั้งทำการออกแบบลักษณะเครื่องกันพื้นคอก และ ลักษณะพืชพรรณในที่อยู่อาศัยของสัตว์ ให้มีสภาพใกล้เคียงกับถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ในธรรมชาติ ส่วนการบริการผู้เข้าชมควร เน้นรูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจ การจัดการศึกษาและการอนุรักษ์ ทรัพยากรสัตว์ป่าให้สอดคล้องกัน ทั้งด้านชนิดสัตว์ที่ชมชอบชมดูและการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง สัตว์ป่า ป่าที่อยู่อาศัย มนุษย์และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน

(เบญจมาศ ประยูรหงส์, 2549) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต จากผลการศึกษา พบว่า

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานของสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนอื่นๆ ที่มีอยู่ทั่วไปในกรุงเทพฯ ซึ่งมีการแข่งขัน ทางด้านการบริการสูงและมีกิจกรรมให้เลือกมากกว่า ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกแตกต่างเมื่อ ได้มาใช้บริการของสวนสัตว์ เป็นผลทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกพึงพอใจในระดับปานกลาง

2. นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกันมีความ พึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สวนสัตว์ดุสิตไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีลักษณะการมาใช้บริการ ของสวนสัตว์ที่ใกล้เคียงกัน คือมาเพื่อพักผ่อน ชมธรรมชาติ ชมสัตว์ และประกอบกิจกรรม นันทนาการต่างๆ ทั้งที่ทางสวนสัตว์จัดขึ้น หรือเป็นกิจกรรมที่ตนสนใจได้ตามความพอใจ ส่งผลให้ นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและหญิงมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว สวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีความพึงพอใจมากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุอื่นๆ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยว กลุ่มอายุดังกล่าวอยู่ในวัยที่กำลังอยู่ในช่วงของการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ มีการตอบสนองต่อ สิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อมรอบข้างได้อย่างรวดเร็วกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุอื่น อีกทั้งการจัดการและ ดำเนินงานของสวนสัตว์มีองค์ประกอบหลายอย่างที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ และเป็นประโยชน์ต่อ

ศึกษาค้นคว้า และยังมีกิจกรรมที่น่าสนใจทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวในวัยนี้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพต่างกันมีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ที่คล้ายคลึงกัน และมีความพึงพอใจในองค์ประกอบทางด้านต่างๆ อาทิบรรยากาศความสวยงามของสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการจากเจ้าหน้าที่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้มีความพึงพอใจ

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักท่องเที่ยวที่มีลักษณะการเดินทางต่างกันมีความพึงพอใจต่อการได้รับบริการ และการจัดการในด้านต่างๆ ของสวนสัตว์แตกต่างกันจึงส่งผลให้มีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวเป็นการมาเที่ยวกับเพื่อนและครอบครัว ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันได้อย่างหลากหลายมากกว่า ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจที่มากกว่า

(อภิชาติ โชติบัญญัติ, 2550) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนที่มาใช้บริการสวนสัตว์ดุสิตส่วนใหญ่จะไปกับเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเที่ยวและพักผ่อนถึงร้อยละ ส่วนรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ จะเดินชมสัตว์ต่างๆ เข้าชมนิทรรศการ และการแสดงของสัตว์บก และเดินชมดอกไม้และธรรมชาติ ส่วนการชมสวนในเกาะนกเป็นอันดับลดลงมา กิจกรรมที่ทำหายตื่นตื่นส่วนใหญ่จะเป็นสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และหลุมหลบภัยสาธารณะ กิจกรรมศึกษาหาความรู้ส่วนใหญ่จะเป็นพิพิธภัณฑ์สัตว์และนิมขื่อของที่ร้านขายของที่ระลึก ส่วนร้านขายขนมและเครื่องดื่มเป็นอันดับน้อยที่สุด ส่วนสำหรับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ มีความสัมพันธ์ต่อรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิตจากการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพการแต่งงาน ระดับการศึกษา อาชีพ และเงินรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเข้าร่วม ทั้งวัตถุประสงค์ที่เข้าชมสวนสัตว์ รูปแบบการเข้าชมสวนสัตว์ การเข้าชมนิทรรศการและการแสดง กิจกรรมกลางแจ้งและสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กิจกรรมชมสวน กิจกรรมศึกษาหาความรู้ และกิจกรรมนันทนาการเชิงพาณิชย์กิจกรรมที่ทำหายและตื่นตื่นแต่ยกเว้นเงินรายได้จะมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ทำหาย และสำหรับความพึงพอใจของเยาวชนต่อการให้บริการการใช้เวลาว่างของสวนสัตว์ดุสิตจากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ ศูนย์วัฒนธรรมกลางแจ้ง และความเหมาะสมของเวลาที่เปิดให้บริการ

ส่วนกิจกรรมที่ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ และการรับฟังข้อติชมเพื่อปรับปรุงสวนสัตว์

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ข้างต้น พบว่าส่วนใหญ่ ผู้ทำการวิจัย จะทำการศึกษาถึงความพึงพอใจ และความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก เพื่อประโยชน์การปรับปรุงการให้บริการต่างๆ แต่สำหรับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสวนสัตว์ดุสิตนั้น ได้มีการศึกษาทัศนคติของผู้มาใช้บริการ, แนวทางการจัดสภาพที่อยู่อาศัยของสัตว์, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต และรูปแบบการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต ซึ่งจากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต ซึ่งในนี้หมายถึงการทัศนศึกษาของกลุ่มเยาวชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรม ความพึงพอใจของกลุ่มดังกล่าว ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมในการท่องเที่ยว เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพในการบริการ และเพื่อให้สอดคล้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนดังกล่าว จึงเป็นโอกาสอันดีที่ผู้ทำวิจัยจะได้ใช้แนวทางจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยในครั้งนี้เพื่อ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดกิจกรรมของสวนสัตว์ดุสิตในปัจจุบัน
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต สำหรับกลุ่มเยาวชน ทัศนศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ในที่สุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต สำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษา นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษารววิจัยนี้ มุ่งเน้นการศึกษาถึงพฤติกรรม ความพึงพอใจ และความต้องการที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต ของกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้ คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต (สวนสัตว์ดุสิต, 2550) เป็นจำนวนที่แน่นอน คือ 121,885 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทราบจำนวนประชากรที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต 2550 (สวนสัตว์ดุสิต, 2550) เป็นจำนวนที่แน่นอน คือ 121,885 คน ทำให้สามารถกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973, p. 727 อ้างอิงในบุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2547, หน้า 108) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95 มีความคาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 จะทำให้ได้จำนวนของขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ซึ่งคำนวณจากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
 (ในที่นี้กำหนดให้ เท่ากับ 0.05)

แทนค่า

$$= \frac{121,885}{1 + 121,885(0.05)^2}$$

$$= \frac{121,885}{304.715}$$

$$= 399.9968 \text{ คน}$$

เพื่อความสะดวกในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง และการเก็บข้อมูลแบบสอบถามครอบคลุม สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการสุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือก ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการใช้วิธีการสุ่ม และเหตุผลส่วนตัว หรือ การให้ความร่วมมือของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ คิดขึ้นเอง ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การทำวิจัย หลังจากออกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำ แบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องจำนวน 3 ท่านก่อน จากนั้นจึงนำไปเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยในการเก็บข้อมูลในการสอบถามนั้นผู้วิจัยจะเป็นผู้บันทึกและอ่าน

พร้อมอธิบายคำถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในการตอบคำถาม ซึ่งในที่นี้หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษา

แบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้คำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ การศึกษา และชื่อโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้คำตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความรู้สึกของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มาก

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ต่อกิจกรรมทางท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความรู้สึกของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง มาก

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูลในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต จำนวน 400 คน

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ เอกสาร บทความ สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารทางวิชาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยจะเป็นคนอ่านพร้อมอธิบายคำถามในแบบสอบถาม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาอาจต้องการการอธิบายเพิ่มเติมขณะทำการกรอกข้อมูล

2.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บข้อมูลมาแล้ว

2.4 บันทึกข้อมูลเป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลของเครื่องคอมพิวเตอร์

2.5 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

2.6 จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

2.7 ประมวลผลข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

2.8 สรุปผลการวิจัย

ด้วยแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามออกไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด โดยนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งชาย และหญิงที่มาทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิต โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้อ่านและตอบแบบสอบถามเอง (Self Administered Questionnaire) โดยผู้ทำวิจัยจะอยู่รอรับแบบสอบถามกลับคืนโดยทันที และในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัยไม่เข้าใจ ผู้วิจัยจะคอยชี้แจงอธิบายข้อสงสัยให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ในกรณีเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ซึ่งไม่สามารถอ่านแบบสอบถามเองได้เพื่อความแม่นยำในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการถามความคิดเห็นของเด็ก และทำการกรอกข้อมูลตามความคิดเห็นของเด็ก โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลรวมทั้งสิ้น 14 วัน แบ่งเป็นวันละ 2 รอบดังนี้

ตาราง 5 แสดงวันและเวลาของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บแบบสอบถาม

วันที่	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รวมจำนวน / คน
	เวลา 09.00 น.	เวลา 13.00 น.	
1 ธ.ค. 2551	15	15	30
2 ธ.ค. 2551	15	15	30
3 ธ.ค. 2551	15	15	30
4 ธ.ค. 2551	15	15	30
8 ธ.ค. 2551	15	15	30
9 ธ.ค. 2551	15	15	30

ตาราง 5 (ต่อ)

วันที่	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รวมจำนวน / คน
	เวลา 09.00 น.	เวลา 13.00 น.	
10 ธ.ค. 2551	15	15	30
11 ธ.ค. 2551	15	15	30
12 ธ.ค. 2551	15	15	30
15 ธ.ค. 2551	15	15	30
16 ธ.ค. 2551	15	15	30
17 ธ.ค. 2551	15	15	30
18 ธ.ค. 2551	15	15	30
19 ธ.ค. 2551	5	5	30
	รวม		400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และลงรหัสข้อมูลตามลักษณะตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา บันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อทำการแปรผลในขั้นต่อไป

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

2. หาค่าเฉลี่ยของระดับคะแนน โดยการให้ค่าน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

4	หมายถึง	มากที่สุด
3	หมายถึง	มาก
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

โดยใช้สูตรในการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นในการให้ค่าเฉลี่ยของระดับคะแนน ดังนี้ (เอกชัย ลีนสุวรรณ, 2545, หน้า 26)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{(3-1)}{3} \\
 &= 1
 \end{aligned}$$

จากผลลัพธ์ดังกล่าวจะทำให้ได้ช่วงของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ช่วงค่าเฉลี่ย	ระดับคะแนน
3.00 – 4.00	มากที่สุด
2.00 – 3.00	ปานกลาง
1.00 – 2.00	น้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการและกิจกรรมของสวนสัตว์ดุสิต และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษา และความพึงพอใจต่อกิจกรรมด้านต่างๆ

2. สถิติอนุมาน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้โดยใช้กระบวนการดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังของการทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ Independent-samples T Test ในการหาความแตกต่างของปัจจัยด้านเพศ มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังของการทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน และ One Way ANOVA ในการหาความแตกต่างของปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังของการทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สถิติที่ใช้ทดสอบคือ ไคสแควร์ (Chi-Square Test) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ที่มีต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ Independent-samples T Test ในการหาความแตกต่างของปัจจัยด้านเพศ มีผลต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต และ One Way ANOVA ในการหาความแตกต่างของปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย นำมาประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ของพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริการของสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แสดงรายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษา
ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	170	42.5
หญิง	230	57.5
รวม	400	100.0
2. ระดับการศึกษา อายุ		
ป 1	36	9.0
ป 2	37	9.3
ป 3	81	20.3
ป 4	107	26.8
ป 5	82	20.5
ป 6	57	14.3
รวม	400	100.0

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.5 มีการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 26.8 รองลงมาคือ ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 20.5 20.3 และ 14.3 ตามลำดับ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และประถมศึกษาปีที่ 1 มีเพียงร้อยละ 9.3 และ 9.09 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียน ประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

การวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษา ในเขต กรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แสดง รายละเอียด ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. การเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต		
รถโรงเรียน	291	72.8
รถโดยสารประจำทาง	17	4.3
รถนำเที่ยว	75	18.8
เดินเท้า	1	.3
ผู้ปกครองมาส่ง	12	3.0
อื่นๆ	4	1.0
รวม	400	100.0
2. เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต ประมาณกี่ครั้ง		
1 ครั้ง	223	55.8
2-3 ครั้ง	150	37.5
มากกว่า 3 ครั้ง	27	6.8
รวม	400	100.0
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง		
ครึ่งวัน	297	74.3
เต็มวัน	103	25.8
รวม	400	100.0
4. ช่วงเวลาที่ท่านเดินทางมาทัศนศึกษา คือ วันใด		
จันทร์ – ศุกร์	372	93.0
เสาร์ – อาทิตย์	280	7.0
วันหยุดนักขัตฤกษ์	0	0.0
รวม	400	100.0

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีพฤติกรรมด้านวิธีการเดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตโดยรถโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 72.8 รองลงมาคือ รถนำเที่ยวรถโดยสารประจำทาง ผู้ปกครองมาส่ง เดินเท้า ร้อยละ 18.8 4.3 3 และ 0.3 ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต 1 ครั้ง ร้อยละ 55.8 และ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 37.5 ระยะเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตคือ ครึ่งวัน ร้อยละ 74.3 และช่วงเวลาที่เดินทางมาท่องเที่ยวคือ วันจันทร์ – ศุกร์ ร้อยละ 93

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

พฤติกรรมในช่วงของการทัศนศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความถี่
1. พฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษา			
1.1 หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา	2.19	1.06	ปานกลาง
1.2 มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า	2.21	1.10	ปานกลาง
1.3 ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์	2.10	1.04	ปานกลาง
2. พฤติกรรมระหว่างการเดินทางทัศนศึกษา			
2.1 ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้	3.59	.93	มาก
2.2 ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์	1.12	.52	น้อย
2.3 ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ฯ	1.07	.34	น้อย
2.4 นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ฯ	1.13	.40	น้อย
2.5 ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ	1.22	.48	น้อย
2.6 แก้ว คุกกี้ และทำร้ายสัตว์	1.12	.40	น้อย
3. พฤติกรรมหลังการทัศนศึกษา			
3.1 ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ	3.55	.69	มาก
3.2 ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส	3.72	.58	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต มีพฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษาในทุกด้านระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตพบว่า มีทิ้งขยะ

ในบริเวณที่จัดไว้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ในขณะที่เดียวกันมีพฤติกรรมเชิงลบต่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.07$) นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.13$) ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.22$) แกล้ง ยุแหย่ และทำร้ายสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ส่วนพฤติกรรมหลังการทัศนศึกษาในระดับมาก ทั้งด้านการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 3.72$) และด้านประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ($\bar{X} = 3.55$)

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

รู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากแหล่งใด	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุ	387	96.8
2. โทรทัศน์	154	38.5
3. หนังสือพิมพ์	380	95.0
4. แผ่นพับ/โบชัวร์	389	97.3
5. หนังสือแนะนำเที่ยว	373	93.3
6. ผู้ปกครอง/ครู-อาจารย์/ญาติ/เพื่อน	70	17.5
7. อินเทอร์เน็ต	371	92.8
8. อื่น ๆ	365	91.3

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต รู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากหลายแหล่ง โดยรู้จักจาก แผ่นพับ/โบชัวร์ ร้อยละ 97.3 วิทยุ ร้อยละ 96.8 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95.0 หนังสือแนะนำเที่ยว ร้อยละ 93.3 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 92.8 และรู้จักโทรทัศน์ ร้อยละ 38.5 ส่วนรู้จักจากผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ญาติ และเพื่อน มีเพียงร้อยละ 17.5

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

16	\bar{x}	SD	ระดับความถี่
1. กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต	3.71	.42	มาก
1.1 ความน่าสนใจ	3.79	.43	มาก
1.2 ความสนุกสนาน	3.71	.50	มาก
1.3 ของเหมาะสมของสถานที่	3.67	.52	มาก
1.4 ความประทับใจ	3.73	.46	มาก
1.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.69	.54	มาก
2. กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการ เดินร่ำแบบชาวเคนย่า	3.75	.42	มาก
2.1 ความน่าสนใจ	3.79	.50	มาก
2.2 ความสนุกสนาน	3.80	.46	มาก
2.3 ของเหมาะสมของสถานที่	3.71	.53	มาก
2.4 ความประทับใจ	3.78	.46	มาก
2.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.64	.62	มาก
3. กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด	3.36	.49	มาก
3.1 ความน่าสนใจ	3.70	.48	มาก
3.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.52	.67	มาก
3.3 ความสนุกสนาน	3.63	.52	มาก
3.4 ความประทับใจ	3.63	.52	มาก
3.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.58	.57	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ในสวนสัตว์ดุสิต	\bar{X}	SD	ระดับความถี่
4. กิจกรรมชมสัตว์เลี้ยงคลานชนิดต่างๆ	3.52	.56	มาก
4.1 ความน่าสนใจ	3.50	.62	มาก
4.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.46	.67	มาก
4.3 ความสนุกสนาน	3.54	.63	มาก
4.4 ความประทับใจ	3.56	.63	มาก
4.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.52	.65	มาก
5. กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์	3.80	.34	มาก
5.1 ความน่าสนใจ	3.74	.50	มาก
5.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.76	.49	มาก
5.3 ความสนุกสนาน	3.85	.39	มาก
5.4 ความประทับใจ	3.85	.41	มาก
5.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.81	.43	มาก
รวม	3.68	.33	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ($\bar{X} = 3.80$) กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนสำหรับกิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต ($\bar{X} = 3.71$) กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด ($\bar{X} = 3.61$) และกิจกรรมชมสัตว์เลี้ยงคลานชนิดต่างๆ ($\bar{X} = 3.51$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริการของสวนสัตว์ดุสิต

ตาราง 11 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยร้อยละของความต้องการให้สวนสัตว์ดุสิต
ปรับปรุงด้านต่างๆ

ความต้องการให้สวนสัตว์ปรับปรุงด้านต่างๆ	ความถี่	ร้อยละ
1. ต้องการให้ปรับปรุงด้านห้องน้ำ	118	29.5
2. ต้องการให้ปรับปรุงด้านสถานที่พักผ่อน	43	10.8
3. ต้องการให้ปรับปรุงการรักษาความปลอดภัย	35	8.8
4. ต้องการให้ปรับปรุงด้านสถานที่ตั้งขยะ	28	7.0
5. ต้องการให้ปรับปรุงด้านความสะอาด - ความมีระเบียบ	22	5.5
6. ต้องการให้ปรับปรุงด้านร้านค้า – ร้านอาหาร	153	38.3
7. ต้องการให้ปรับปรุงด้านราคาอาหาร	70	17.5
8. ต้องการให้ปรับปรุงด้านการจัดระเบียบร้านค้าต่างๆ	24	6.0
9. สถานที่จอดรถ	27	6.8
10. ต้องการให้ปรับปรุงด้านความสะดวกในการเดินทางภายในสวนสัตว์ฯ	26	6.5
11. ต้องการให้ปรับปรุงด้านวิทยากรและการให้ข้อมูลการศึกษาของสวนสัตว์	23	5.8
12. ต้องการให้ปรับปรุงด้านป้ายบอกทาง/ ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ต่างๆ	41	10.3
13. ต้องการให้ปรับปรุงด้านอื่นๆ	3	0.8

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ต้องการให้ปรับปรุงใน 3 อันดับแรก คือ ด้านร้านค้า-ร้านอาหาร ด้านห้องน้ำ และด้านราคาอาหาร ร้อยละ 38.3 29.5 และ 17.5 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยร้อยละของการปรับปรุงกิจกรรมด้านต่างๆ ของ
สวนสัตว์ดุสิต

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
1. ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมรณรงค์นำชมรอบสวนสัตว์		
1.1 ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ	129	32.3
1.2 ควรเพิ่มรอบการชม	50	12.5
1.3 ควรเพิ่มวิดีโอในการนำเสนอบนรถพ่วง	14	3.5
1.4 ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล	28	7.0
1.5 ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมสถานที่เข้าชม	22	5.5
2. ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่า		
2.1 ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ	131	32.8
2.2 ควรเพิ่มรอบการแสดง	45	11.3
2.3 ควรเพิ่มจำนวนช้างละจำนวนนักแสดงชาวเคนย่า	27	6.8
2.4 ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล	14	3.5
2.5 ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมสถานที่เข้าชม	17	4.3
3. ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด		
3.1 ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ	79	19.8
3.2 ควรเพิ่มรอบการชม	49	12.3
3.3 ควรเพิ่มจำนวนสัตว์	53	13.3
3.4 ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล	26	6.5
3.5 ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมสถานที่เข้าชม	50	12.5
4. ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน		
4.1 ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ	69	17.3
4.2 ควรเพิ่มรอบการชม	29	7.3
4.3 ควรเพิ่มจำนวนสัตว์	43	10.8
4.4 ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล	28	7.0
4.5 ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมสถานที่เข้าชม	31	7.8

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
5. ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์		
5.1 ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ	106	26.5
5.2 ควรเพิ่มรอบการแสดง	70	17.5
5.3 ควรเพิ่มจำนวนช้างละจำนวนนักแสดงชาวเคนย่า	63	15.8
5.4 ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล	21	5.3
5.5 ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมสถานที่เข้าชม	23	5.8

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีข้อเสนอแนะในทุกกิจกรรมว่า ควรมีการเพิ่มรอบเวลาในการชมแต่ละรอบ และหากพิจารณาลงในรายกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมรถรางนำชมรอบสวนสัตว์ว่า ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ และควรเพิ่มรอบการชม ร้อยละ 32.3 และ 12.5 ส่วน กิจกรรมชมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่า ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ และควรเพิ่มรอบการชม ร้อยละ 32.8 และ 11.3 กิจกรรมชมพิพิธภัณฑสัตว์นานาชาติ ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ และ ควรเพิ่มจำนวนสัตว์ ร้อยละ 19.8 และ 13.3 ส่วนกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ และเพิ่มจำนวนสัตว์ ร้อยละ 17.3 และ 10.8 และกิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ควรเพิ่มเวลาการชมในการแสดงในแต่ละรอบ และควรทำการเพิ่มรอบการแสดง เป็นจำนวน ร้อยละ 26.5 และ 17.5

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานสามารถแสดงรายละเอียดในแต่ละข้อได้ดังต่อไปนี้

สมมติฐาน 1 ข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐาน 1.1 เพศที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต	ชาย		หญิง		t	Sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. พฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษา						
1.1 หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา	2.00	1.03	2.34	1.07	-2.239	0.026
1.2 มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า	2.08	1.08	2.30	1.10	-2.52	0.040
1.3 ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์	1.92	0.99	2.23	1.05	-3.052	0.002
2. พฤติกรรมระหว่างการทัศนศึกษา						
2.1 ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้	3.55	0.94	3.61	0.93	-0.637	0.525
2.2 ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์	1.11	0.50	1.13	0.54	-0.546	0.585
2.3 ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ฯ	1.07	0.32	1.07	0.35	-0.098	0.922
2.4 สิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ฯ	1.11	0.33	1.14	0.45	-0.775	0.439
2.5 ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ	1.18	0.40	1.25	0.53	-1.345	0.179
2.6 แกล้ง ยูแหย่ และทำร้ายสัตว์	1.12	0.39	1.13	0.40	-0.210	0.834
3. พฤติกรรมหลังการทัศนศึกษา						
3.1 ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ	3.64	0.61	3.48	0.75	2.180	0.030
3.2 ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส	3.74	0.51	3.70	0.62	0.631	0.528

จากตาราง 13 แสดงว่า การทดสอบค่า T-test ของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวก่อนระหว่าง และหลังการทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง ในพฤติกรรม 4 ประการ คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การมีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ และการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .026 .040 .002 และ .030 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษา

พฤติกรรม ท่องเที่ยว	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		F	d.f	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
1. พฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษา															
1.1 หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทางก่อนการทัศนศึกษา	1.53	.99	1.54	.96	1.74	1.06	2.47	.97	2.33	.99	2.58	.91	16.72	5	.000
1.2 มีការวางแผนการเดินทาง ท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า	1.42	.90	1.54	.104	1.83	1.17	2.61	.95	2.34	.97	2.74	.89	21.54	5	.000
1.3 ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆของสวนสัตว์	1.53	1.03	1.62	1.14	1.67	.96	2.36	.96	2.24	.88	2.68	.93	17.25	5	.000
2. พฤติกรรมระหว่างการทัศนศึกษา															
2.1 ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้	3.72	.78	3.67	.85	3.48	1.01	3.48	1.02	3.80	.67	3.49	1.05	1.76	5	.121
2.2 ซีดเขียนและทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์	1.25	.84	1.08	.36	1.12	.53	1.10	.47	1.15	.59	1.07	.26	0.654	5	.661

ตาราง 14 (ต่อ)

พฤติกรรมกร ท่องเที่ยว	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		F	d.f	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
2.3 ทำลายต้นไม้ สิ่งแหวด ล้อม ภายในสวนสัตว์	1.14	.59	1.02	.16	1.04	.19	1.14	.44	1.01	.11	1.07	.32	2.03	5	.074
2.4 นำสิ่งที่เป็น ธรรมชาติออกจาก สวนสัตว์ฯ	1.17	.61	1.05	.22	1.06	.24	1.17	.44	1.16	.37	1.14	.48	1.06	5	.380
2.5 ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยว ท่านอื่นๆ	1.14	.54	1.05	.23	1.12	.33	1.33	.63	1.27	.44	1.24	.43	3.06	5	.010
2.6 แกล้ง ยูแหย่ และทำร้ายสัตว์	1.11	.52	1.05	.23	1.06	.24	1.19	.48	1.13	.34	1.12	.47	1.184	5	.316
3. พฤติกรรม หลังการทัศน ศึกษา															
3.1 ประชา สัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลทัศนศึกษา ให้บุคคลอื่นทราบ	3.86	.42	3.84	0.44	3.70	.58	3.26	0.76	3.57	.77	3.44	.68	8.15	5	.000
3.2 ตั้งใจจะ กลับมาเที่ยวอีก ครั้งเมื่อมีโอกาส	3.86	.42	3.89	.31	3.88	.43	3.50	.69	3.77	.59	3.63	0.59	6.00	5	.000

จากตาราง 14 การทดสอบค่า F-test แสดงว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมกรท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษาแตกต่างกันใน 6 พฤติกรรม ได้แก่ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ การส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ และการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส โดยสามารถแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละด้านค่ากลางเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบค่าสถิติ LSD ดังแสดงในตาราง 15 ถึง 19

ตาราง 15 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมหารหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางกร
เดินทางก่อนมาทัศนศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{X}	1.53	1.54	1.74	2.47	2.33	2.58
ป.1	1.53	-	.956	.282	.000*	.000*
ป.2	1.54	-	.308	.000*	.000*	.000*
ป.3	1.74	-	-	.000*	.000*	.000*
ป.4	2.47	-	-	-	.342	.491
ป.5	2.33	-	-	-	-	.143
ป.6	2.58	-	-	-	-	-

จากตาราง 15 แสดงว่า เมื่อพิจารณาพฤติกรรมหารหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางกรเดินทางก่อนมาทัศนศึกษาของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.5 และกลุ่ม ป.3 กับ ป.6

ตาราง 16 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า ก่อนการทัศนศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{X}	1.42	1.54	1.83	2.61	2.34	2.74
ป.1	1.42	-	.597	.041*	.000*	.000*
ป.2	1.54	-	.150	.000*	.000*	.000*
ป.3	1.83	-	-	.000*	.001*	.000*

ตาราง 16 (ต่อ)

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ป.4	2.61			-	.071	.431
ป.5	2.34				-	.022*
ป.6	2.74					-

จากตาราง 16 แสดงว่า เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้าก่อนการทัศนศึกษา ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.3 กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.5 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 17 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ก่อนมาทัศนศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{x}	1.53	1.62	1.67	2.36	2.24	2.68
ป.1	1.53	-	.678	.442	.000*	.000*
ป.2	1.62		-	.814	.000*	.001*
ป.3	1.67			-	.000*	.394
ป.4	2.36				-	.394
ป.5	2.24					-
ป.6	2.68					

จากตาราง 17 แสดงว่า เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ก่อนการทัศนศึกษา ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5

กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.6 และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 18 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการส่งเสียงรบกวนสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวนานอื่นๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
\bar{x}	1.14	1.05	1.12	1.33	1.27	1.25	
ป.1	1.14	-	.447	.871	.041*	.174	.293
ป.2	1.05	-	.463	.003*	.024*	.057	
ป.3	1.12		-	.004*	.053	.138	
ป.4	1.33			-	.400	.297	
ป.5	1.27				-	.782	
ป.6	1.25					-	

จากตาราง 18 แสดงว่า เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการส่งเสียงรบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวนานอื่นๆ ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 และกลุ่ม ป.3 กับ ป.4

ตาราง 19 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
\bar{x}	3.86	3.89	3.70	3.26	3.57	4.44	
ป.1	3.86	-	.881	.239	.000*	.031*	.003*
ป.2	3.89	-	.311	.000*	.046*	.005*	
ป.3	3.70		-	.000*	.212	.022*	
ป.4	3.26			-	.002*	.106	
ป.5	3.57				-	.242	
ป.6	4.44					-	

จากตาราง 19 แสดงว่า เมื่อพิจารณาของพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 และกลุ่ม ป.4 กับ ป.5

ตาราง 20 แสดงค่าความแตกต่างของพฤติกรรมการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาสจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
\bar{x}	3.86	3.89	3.88	3.50	3.77	3.63	
ป.1	3.86	-	.814	.891	.001*	.407	.055
ป.2	3.89	-	.890	.000*	.265	.028*	
ป.3	3.88	-	-	.000*	.217	.012*	
ป.4	3.50	-	-	-	.001*	.167	
ป.5	3.77	-	-	-	-	.157	
ป.6	3.63	-	-	-	-	-	

จากตาราง 20 แสดงว่า เมื่อพิจารณาของพฤติกรรมการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส ของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 และกลุ่ม ป.4 กับ ป.5

สมมติฐานที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

ตาราง 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักเรียนกับพฤติกรรมมาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

พฤติกรรมมาท่องเที่ยว	เพศ			χ^2	Sig.
	ชาย	หญิง	รวม		
ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร					
รถโรงเรียน	121	170	291	.310	.543
รถนำเที่ยว	29	46	75		
อื่น ๆ (รถโดยสาร ผู้ปกครองมาส่ง เดินเท้า ฯลฯ)	20	14	34		
รวม	170	230	400		
จำนวนครั้งการเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต					
1 ครั้ง	84	139	223	1.849	.397
2 - 3 ครั้ง	67	83	150		
มากกว่า 3 ครั้ง	10	17	27		
รวม	161	239	400		
ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง					
ครึ่งวัน	127	170	297	1.770	.183
เต็มวัน	36	67	103		
รวม	163	237	400		
ช่วงเวลาเดินทางมาทัศนศึกษา					
จันทร์ - ศุกร์	81	139	220	1.572	.210
เสาร์ - อาทิตย์	101	79	180		
รวม	182	218	400		

จากตาราง 21 แสดงว่า เพศของนักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมาท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

ตาราง 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของนักเรียนกับพฤติกรรมกา
ท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต

พฤติกรรมกาท่องเที่ยว	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	รวม	χ^2	Sig.
ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถโรงเรียน									
มาโดยรถโรงเรียน	31	31	65	67	61	35	290	17.056	.004*
ไม่ได้มาโดยรถโรงเรียน	5	6	16	40	21	22	110		
รวม	36	37	81	107	82	57	400		
ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถนำเที่ยว									
มาโดยรถนำเที่ยว	33	34	66	82	65	45	325	7.223	.205
ไม่ได้มาโดยรถนำเที่ยว	3	3	15	24	17	12	75		
รวม	36	37	81	107	82	57	400		
จำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต									
1 ครั้ง	21	21	37	74	40	24	223	36.206	.000*
2 - 3 ครั้ง	12	9	35	23	42	29	150		
มากกว่า 3 ครั้ง	3	1	9	10	0	4	27		
ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง									
ครึ่งวัน	31	34	76	58	63	35	297	52.600	.000*
เต็มวัน	5	3	5	49	19	22	103		
รวม	36	37	81	107	82	57	400		
ช่วงเวลาเดินทางมาทัศนศึกษา									
จันทร์ - ศุกร์	33	36	79	101	77	46	372	17.366	.004*
เสาร์ - อาทิตย์	3	1	2	5	5	11	28		
รวม	36	37	80	81	107	82	400		

จากตาราง 22 แสดงว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตใน 4 ด้าน คือ ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถโรงเรียน ด้านจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้งและด้านช่วงวันที่เดินทางมาท่องเที่ยว

สมมติฐาน 3 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐาน 3.1 เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

ตาราง 23 แสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ในสวนสัตว์ดุสิต	ชาย		หญิง		t	Sig
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. กิจกรรมนั่งรถกลางชมรอบสวนสัตว์ ดุสิต	3.71	.44	3.72	.42	-.252	.801
1.1 ความน่าสนใจ	3.78	.44	3.79	.42	-.106	.916
1.2 ความสนุกสนาน	3.70	.53	3.71	.48	-.171	.865
1.3 ของเหมาะสมของสถานที่	3.65	.55	3.68	.49	-.567	.571
1.4 ความประทับใจ	3.73	.46	3.73	.47	.071	.943
1.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.68	.57	3.69	.52	-.269	.788
2. กิจกรรมชมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่า	3.72	.48	3.76	.37	-.829	.408
2.1 ความน่าสนใจ	3.77	.54	3.80	.46	-.672	.502
2.2 ความสนุกสนาน	3.77	.53	3.82	.39	-1.102	.271
2.3 ของเหมาะสมของสถานที่	3.69	.57	3.73	.49	-.602	.548
2.4 ความประทับใจ	3.79	.48	3.78	.46	.212	.832
2.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.60	.66	3.67	.59	-1.114	.266

ตาราง 23 (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการ ท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต	ชาย		หญิง		t	Sig
	\bar{x}	SD	\bar{x}	SD		
3. กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานา ชนิด	3.61	.50	3.61	.48	-.008	.993
3.1 ความน่าสนใจ	3.71	.49	3.70	.46	.302	.762
3.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.54	.66	3.51	.67	.393	.694
3.3 ความสนุกสนาน	3.62	.55	3.63	.49	-.214	.830
3.4 ความประทับใจ	3.65	.52	3.62	.52	.565	.572
3.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.55	.63	3.61	.53	-1.063	.289
4. กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิด ต่างๆ	3.54	.56	3.49	.56	.836	.404
4.1 ความน่าสนใจ	3.53	.59	3.47	.65	.883	.378
4.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.46	.69	3.45	.66	.184	.854
4.4 ความประทับใจ	3.61	.64	3.52	.62	1.320	.187
4.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.55	.65	3.50	.65	.807	.420
5. กิจกรรมโชว์ความสามารถของ สัตว์	3.76	.39	3.83	.31	-2.097	.037
5.1 ความน่าสนใจ	3.68	.54	3.79	.47	-2.069	.039
5.2 ความเหมาะสมของสถานที่	3.72	.52	3.78	.46	-1.195	.233
5.3 ความสนุกสนาน	3.83	.44	3.86	.36	-.791	.430
5.4 ความประทับใจ	3.79	.50	3.89	.32	-2.407	.017
5.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.76	.47	3.83	.39	-1.625	.105
รวม	3.67	.36	3.68	.31	-.431	.667

จากตาราง 23 การทดสอบค่า T-test แสดงว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง หากพิจารณาลงรายกิจกรรมพบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง เพียง 1 กิจกรรมคือกิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .039

สมมติฐาน 3.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

ตาราง 24 แสดงความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตจำแนกตาม
ระดับการศึกษา

	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		F	d.f	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
1. กิจกรรมนั่งรถราง ชมรอบสวนสัตว์ดุสิต	3.93	.22	3.84	.43	3.82	.39	3.56	.45	3.74	.39	3.59	.45	10.212	4	.000
1.1 ความน่าสนใจ	3.92	.28	3.86	.42	3.86	.41	3.68	.47	3.84	.37	3.65	.48	5.327	4	.000
1.2 ความสนุกสนาน	3.92	.28	3.81	.56	3.83	.44	3.56	.54	3.72	.50	3.58	.50	6.424	4	.000
1.3 ของเหมาะสมของ สถานที่	3.92	.28	3.86	.35	3.78	.45	3.45	.59	3.73	.47	3.56	.57	11.056	4	.000
1.4 ความประทับใจ	3.94	.23	3.84	.44	3.83	.41	3.60	.49	3.73	.45	3.61	.53	6.500	4	.000
1.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.97	.17	3.86	.42	3.81	.45	3.50	.66	3.69	.49	3.54	.57	9.432	4	.000
2. กิจกรรรมชม ความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบ ชาวเคนย่า	3.93	.27	3.92	.24	3.88	.28	3.60	.46	3.77	.37	3.57	.57	12.459	4	.000
2.1 ความน่าสนใจ	3.94	.33	3.94	.23	3.90	.41	3.67	.60	3.77	.45	3.68	.60	5.182	4	.000
2.2 ความสนุกสนาน	3.94	.23	3.95	.23	3.91	.28	3.68	.56	3.80	.43	3.67	.61	6.361	4	.000
2.3 ของเหมาะสมของ สถานที่	3.92	.37	3.86	.42	3.85	.36	3.52	.62	3.77	.45	3.56	.63	9.091	4	.000
2.4 ความประทับใจ	3.97	.167	3.95	.22	3.88	.33	3.67	.49	3.84	.40	3.55	.71	9.846	4	.000
2.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.86	.68	3.92	.27	3.84	.37	3.42	.70	3.66	.57	3.40	.70	11.394	4	.000
3. กิจกรรรมชม พิพิธภัณฑ์สัตว์นานา ชนิด	3.93	.26	3.85	.39	3.82	.36	3.41	.52	3.60	.47	3.36	.48	21.789	4	.000
3.1 ความน่าสนใจ	3.92	.37	3.86	.35	3.85	.36	3.57	.54	3.73	.45	3.44	.50	13.067	4	.000
3.2 ความสนุกสนาน	3.89	.39	3.81	.51	3.77	0.45	3.27	0.75	3.51	0.63	3.22	0.73	15.622	4	.000
3.3 ความเหมาะสมของ สถานที่	3.97	.17	3.84	.44	3.81	.39	3.44	.59	3.61	.52	3.40	.49	16.186	4	.000
3.4 ความประทับใจ	3.94	.23	3.86	.34	3.84	0.37	3.45	0.57	3.59	0.52	3.39	0.56	17.469	4	.000

ตาราง 24 (ต่อ)

	ป.1		ป.2		ป.3		ป.4		ป.5		ป.6		F	d.f	Sig.
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD			
3.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.92	.28	3.86	.35	3.83	0.38	3.33	0.67	3.57	0.59	3.33	0.51	20.202	4	.000
4. กิจกรรมชม สัตว์เลี้ยงคชาน ชนิดต่าง ๆ	3.74	.49	3.70	.50	3.70	.45	3.39	.55	3.41	.60	3.38	.62	8.027	4	.000
4.1 ความน่าสนใจ	3.56	.73	3.59	0.64	3.65	0.53	3.43	0.59	3.37	0.64	3.47	0.66	2.803	4	.026
4.2 ความเหมาะสมของ สถานที่	3.69	.52	3.76	0.49	3.67	0.57	3.23	0.75	3.37	0.68	3.37	0.67	9.110	4	.000
4.3 ความสนุกสนาน	3.78	.48	3.73	0.51	3.74	0.47	3.40	0.67	3.49	0.65	3.32	0.74	7.839	4	.000
4.4 ความประทับใจ	3.83	.45	3.70	0.52	3.73	0.47	3.47	0.65	3.45	0.69	3.37	0.75	6.224	4	.000
4.5 ความรู้ที่ได้รับ	3.83	.45	3.70	0.52	3.72	0.51	3.39	0.67	3.39	0.75	3.37	0.67	7.605	4	.000
5. กิจกรรมโชว์ ความสามารถของสัตว์	3.96	.14	3.85	.38	3.87	.28	3.73	.37	3.82	.28	3.67	.44	6.357	4	.000
5.1 ความน่าสนใจ	3.83	.56	3.78	0.58	3.84	0.37	3.72	0.51	3.67	0.55	3.67	0.48	1.887	4	.112
5.2 ความเหมาะสมของ สถานที่	3.94	.23	3.86	0.42	3.85	0.42	3.66	0.55	3.77	0.45	3.60	0.59	5.138	4	.000
5.3 ความสนุกสนาน	4.00	.00	3.89	0.31	3.89	0.31	3.79	0.48	3.87	0.38	3.75	0.47	2.925	4	.021
5.4 ความประทับใจ	4.00	.00	3.89	0.34	3.89	0.32	3.75	0.55	3.94	0.24	3.72	0.49	5.234	4	.000
5.5 ความรู้ที่ได้รับ	4.00	.00	3.86	0.42	3.89	0.32	3.71	0.51	3.88	0.33	3.60	0.53	8.253	4	.000
รวม	3.90	.16	3.83	.32	3.82	.30	3.54	.30	3.67	.29	3.51	.37	22.104	4	.000

จากตาราง 24 การทดสอบค่า F-test แสดงว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนดุสิตในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา แยกลงรายกิจกรรมพบว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อกิจกรรม การท่องเที่ยวสวนดุสิตในทุกกิจกรรมแตกต่างกัน โดยสามารถแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่าง แต่ละด้านค่ากลางเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบค่าสถิติ LSD ดังแสดงในตาราง 25 ถึง 30

ตาราง 25 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมในภาพรวม
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{x}	3.90	3.83	3.82	3.54	3.67	3.51
ป.1	3.90	-	.376	.191	.000*	.000*
ป.2	3.83	-	.783	.000*	.006*	.000*
ป.3	3.82		-	.000*	.002*	.000*
ป.4	3.54			-	.002*	.654
ป.5	3.67				-	.002*
ป.6	3.51					-

จากตาราง 25 แสดงว่าความพึงพอใจต่อกิจกรรมในภาพรวม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่มนักเรียน ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.5 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.5 กลุ่ม และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 26 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั่งชมรถรางชมรอบ
สวนสัตว์จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{x}	3.93	3.92	3.82	3.56	3.74	3.59
ป.1	3.93	-	.376	.175	.000*	.021*
ป.2	3.92	-	.745	.000*	.196	.003*
ป.3	3.82		-	.000*	.222	.001*
ป.4	3.56			-	.002*	.628
ป.5	3.74				-	.029*
ป.6	3.59					-

จากตาราง 26 แสดงว่า เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อกิจกรรมนั่งชมรวงชมรอบสวนสัตว์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่มนักเรียน ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.5 กลุ่ม และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 27 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่าจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	
\bar{x}	3.93	3.84	3.88	3.60	3.77	3.57	
ป.1	3.93	-	.971	.522	.000*	.046*	.000*
ป.2	3.84		-	.546	.000*	.049*	.000*
ป.3	3.88			-	.000*	.084	.000*
ป.4	3.60				-	.003*	.710
ป.5	3.77					-	.005*
ป.6	3.57						-

จากตาราง 27 แสดงว่า เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อกิจกรรมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่าที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.5 และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 28 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมพิพิธภัณฑสถานสัตว์
นานาชาติจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{x}	3.74	3.70	3.82	3.41	3.60	3.36
ป.1	3.74	-	.446	.225	.000*	.000*
ป.2	3.70		-	.743	.000*	.005*
ป.3	3.82			-	.000*	.002*
ป.4	3.41				-	.003*
ป.5	3.60					-
ป.6	3.36					

จากตาราง 28 แสดงว่า เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อกิจกรรมพิพิธภัณฑสถานสัตว์ นานาชาติที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.5 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.5 และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

ตาราง 29 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิด
ต่างๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
\bar{x}	3.96	3.85	3.70	3.39	3.41	3.38
ป.1	3.96	-	.744	.730	.001*	.003*
ป.2	3.85		-	.971	.003*	.008*
ป.3	3.70			-	.000*	.001*
ป.4	3.39				-	.752
ป.5	3.41					-
ป.6	3.38					

จากตาราง 29 แสดงว่า เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อกิจกรรมใช้ความสามารถของสัตว์เลี้ยงคณานชนิดต่างๆ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.5 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.5 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.5 และ กลุ่ม ป.3 กับ ป.6

ตาราง 30 แสดงค่าความแตกต่างของความพึงพอใจต่อกิจกรรมใช้ความสามารถของสัตว์จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
	\bar{x}	3.86	3.89	3.87	3.73	3.82	3.67
ป.1	3.86	-	.197	.212	.000*	.051	.000*
ป.2	3.89		-	.792	.045*	.656	.008*
ป.3	3.87			-	.003*	.370	.001*
ป.4	3.73				-	.045*	.288
ป.5	3.82					-	.007
ป.6	3.67						-

จากตาราง 30 พบว่า เมื่อพิจารณาความพึงพอใจต่อกิจกรรมใช้ความสามารถของสัตว์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ป.1 กับ ป.4 กลุ่ม ป.1 กับ ป.6 กลุ่ม ป.2 กับ ป.4 กลุ่ม ป.2 กับ ป.6 กลุ่ม ป.3 กับ ป.4 กลุ่ม ป.3 กับ ป.6 กลุ่ม ป.4 กับ ป.5 และกลุ่ม ป.5 กับ ป.6

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่เข้ามาท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต
2. ศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล
3. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เข้ามาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต
4. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต
5. เสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรตามหลักการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน (Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ในการสุ่มตัวอย่างในระดับร้อยละ 5 ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว และตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามความมุ่งหมายของการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ของพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เรื่องข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริการของสวนสัตว์ดุสิต

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการและกิจกรรมของสวนสัตว์ดุสิต และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษา และความพึงพอใจต่อกิจกรรมด้านต่างๆ และสถิติอนุมาน เพื่อทดสอบสมมติฐานทางสถิติ วิเคราะห์ (Analytical Statistics) ไคสแควร์ (Chi-Square Test) Independent-samples T-test และ One Way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต

นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.5 มีการศึกษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 26.8 รองลงมาคือ ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 20.5 20.3 และ 14.3 ตามลำดับ ส่วนประถมศึกษาปีที่ 2 และ 1 มีเพียง ร้อยละ 9.3 และ 9.0

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ

พฤติกรรมด้านวิธีการเดินทาง จำนวนครั้งที่มาเที่ยว ระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อครั้ง และช่วงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต โดยรถโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 72.8 รองลงมาคือ รถนำเที่ยว รถโดยสารประจำทาง ผู้ปกครองมาส่ง เดินเท้า ร้อยละ 18.8 4.3 3 และ 0.3 ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต 1 ครั้ง ร้อยละ 55.8 และ 2-3 ครั้ง ร้อยละ 37.5 ระยะเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตคือ ครึ่งวัน ร้อยละ 74.3 และช่วงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยวคือ วันจันทร์ – ศุกร์ ร้อยละ 93

พฤติกรรมก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษา พบว่านักเรียนประถมศึกษาที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต มีพฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษาในทุกด้านระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรม

ระหว่างการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตพบว่า มีทักษะในบริเวณที่จัดไว้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ในขณะที่เดียวกันมีพฤติกรรมเชิงลบต่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.07$) นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ ($\bar{X} = 1.13$) ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ ($\bar{X} = 1.22$) แกล้ง ยุแหย่ และทำร้ายสัตว์ ($\bar{X} = 1.12$) ส่วนพฤติกรรมหลังการทัศนศึกษาในระดับมาก ทั้งด้านการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 3.72$) และด้านประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ($\bar{X} = 3.55$)

พฤติกรรมด้านการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวรู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากหลายแหล่ง โดยรู้จักจากแผ่นพับ โบชัวร์ ร้อยละ 97.3 วิชชุ ร้อยละ 96.8 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95.0 หนังสือแนะนำเที่ยว ร้อยละ 93.3 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 92.8 และรู้จักโทรทัศน์ ร้อยละ 38.5 ส่วนรู้จักจากผู้ปกครอง ครู-อาจารย์ ญาติ และเพื่อน มีเพียงร้อยละ 17.5

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ

นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อกิจกรรมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ($\bar{X} = 3.80$) กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า ($\bar{X} = 3.74$) กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต ($\bar{X} = 3.71$) กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด ($\bar{X} = 3.61$) และ กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ ($\bar{X} = 3.51$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการปรับปรุงการบริการของสวนสัตว์ดุสิต

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการให้บริการพบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตต้องการให้ปรับปรุงใน 5 อันดับแรก คือ ด้านร้านค้า-ร้านอาหาร ด้านห้องน้ำ ด้านราคาอาหาร ด้านสถานที่พักผ่อน ด้านป้ายบอกทาง ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ต่าง ร้อยละ 38.3 29.5 17.5 10.8 และ 10.3 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกิจกรรมด้านต่างๆ ของสวนสัตว์ พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีข้อเสนอแนะว่า อยากให้มีการเพิ่มเวลาในการชมแต่ละรอบในทุกกิจกรรม ควรเพิ่มรอบการเข้าชมใน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมรถรางนำชมรอบสวนสัตว์ ร้อยละ 32.3 กิจกรรมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า ร้อยละ 32.8 กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ร้อย

ละ 17.3 กิจกรรมโชว์ความสามารถสัตว์ ร้อยละ 26.5 และควรเพิ่มจำนวนสัตว์ใน 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น่านาชนิด ร้อยละ 13.3 และกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ร้อยละ 10.8

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน 1 ข้อมูลส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐาน 1.1 เพศที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตที่แตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ Independent-samples T Test พบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อนระหว่างและหลังการทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในพฤติกรรม 4 ประการ คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การมีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ และการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .026 .040 .002 และ .030 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ One Way ANOVA พบว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษาแตกต่างกันใน 6 พฤติกรรม ได้แก่ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ การตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส และการส่งเสียงดังรบกวนสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .000 .000 000 .000 .000 และ .010 ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยว

สถิติที่ใช้ทดสอบคือ ไคสแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า เพศของนักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต ด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่ใช้เดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านวิธีการเดินทาง ด้านจำนวนครั้งการเดินทางมาเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงเวลาที่มาท่องเที่ยว

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ ไคสแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ทางด้านการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยรถโรงเรียน ทางด้านจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง และด้านช่วงวันที่เดินทางมาท่องเที่ยว ที่ระดับนัยสำคัญ .004 .000 .000 และ .004 ตามลำดับ

สมมติฐาน 3 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สมมติฐาน 3.1 เพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ Independent-samples T Test พบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต สำหรับภาพรวมไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง แต่หากพิจารณาลงรายกิจกรรมพบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงเพียง 1 กิจกรรมคือ กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .039

สมมติฐาน 3.2 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกัน

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ One Way ANOVA ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนดุสิตในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแยกลงรายกิจกรรมพบว่า ระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนดุสิตในทุกกิจกรรมแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนย่า กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ หรือกิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์ ที่ระดับ

นัยสำคัญทางสถิติ .000 ทุกกิจกรรม

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน กรณีศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” อภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑลที่เข้ามาเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต

ตาราง 31 แสดงจำนวน และร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. การเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต		
รถโรงเรียน	291	72.8
รถโดยสารประจำทาง	17	4.3
รถนำเที่ยว	75	18.8
เดินเท้า	1	.3
ผู้ปกครองมาส่ง	12	3.0
อื่นๆ	4	1.0
รวม	400	100.0
2. เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิตประมาณกี่ครั้ง		
1 ครั้ง	223	55.8
2-3 ครั้ง	150	37.5
มากกว่า 3 ครั้ง	27	6.8
รวม	400	100.0
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง		
ครึ่งวัน	297	74.3
เต็มวัน	103	25.8
รวม	400	100.0

ตาราง 31 (ต่อ)

พฤติกรรมที่ท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
4. ช่วงเวลาที่ท่านเดินทางมาทัศนศึกษา คือ วันใด		
จันทร์ – ศุกร์	372	93.0
เสาร์ – อาทิตย์	280	7.0
วันหยุดนักขัตฤกษ์	0	0.0
รวม	400	100.0

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทัศนศึกษาในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

พฤติกรรมในช่วงของการทัศนศึกษา	\bar{x}	SD	ระดับ ความถี่
1. พฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษา			
1.1 หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนการทัศนศึกษา	2.19	1.06	ปานกลาง
1.2 มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า	2.21	1.10	ปานกลาง
1.3 ศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์	2.10	1.04	ปานกลาง
2. พฤติกรรมระหว่างการทัศนศึกษา			
2.1 ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้	3.59	.93	มาก
2.2 ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์	1.12	.52	น้อย
2.3 ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ฯ	1.07	.34	น้อย
2.4 นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ฯ	1.13	.40	น้อย
2.5 ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ	1.22	.48	น้อย
2.6 แก้ว คุกกี้ และทำร้ายสัตว์	1.12	.40	น้อย
3. พฤติกรรมหลังการทัศนศึกษา			
3.1 ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้กับบุคคลอื่น	3.55	.69	มาก
ทราบ			
3.2 ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส	3.72	.58	มาก

ตาราง 33 แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิต
ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

รู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากแหล่งใด	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุ	387	96.8
2. โทรทัศน์	154	38.5
3. หนังสือพิมพ์	380	95.0
4. แผ่นพับ/โบชัวร์	389	97.3
5. หนังสือแนะนำเที่ยว	373	93.3
6. ผู้ปกครอง/ครู-อาจารย์/ญาติ/เพื่อน	70	17.5
7. อินเทอร์เน็ต	371	92.8
8. อื่นๆ	365	91.3

จากตาราง 31 ถึง 32 แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมี พฤติกรรมก่อนระหว่างและหลังการทัศนศึกษาพบว่า นักเรียนประถมศึกษาที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต มีพฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษาในทุกด้านระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทางก่อนการทัศนศึกษา มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า และศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ นั้นหมายความว่านักเรียนประถมยังอาจสนใจเตรียมตัวไม่มากนัก เนื่องด้วยส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองและครูที่ดำเนินการ และนักเรียนจำนวนมาทัศนศึกษากับโรงเรียน

พฤติกรรมระหว่างการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตพบว่า มีพฤติกรรมในเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก เช่น มีการทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันมีพฤติกรรมเชิงลบต่อการท่องเที่ยวในระดับน้อย ไม่ว่าจะเป็นการขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์ ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ฯ การนำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ฯ การส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ การแกล้ง ุยแหย่ และทำร้ายสัตว์ ซึ่งนั่นก็ย่อมหมายความว่า ทางสวนสัตว์ฯ จะไม่ต้องแบกรับภาระที่เกิดจากปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่เดินทางมาท่องเที่ยวมากนัก เพราะนักเรียนรู้จักกฎระเบียบ การปฏิบัติตัว และมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสัตว์และสถานที่ท่องเที่ยว

พฤติกรรมหลังการทัศนศึกษาในทุกประเด็นอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส และด้านประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะประสบการณ์ที่ประทับใจต่อการท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต ประกอบกับการมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ จะมีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในการตัดสินใจว่าจะกลับมาท่องเที่ยวอีก (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548)

พฤติกรรมด้านการรู้จักหรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่านักเรียนที่มาท่องเที่ยวรู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิต จากหลายแหล่ง โดยรู้จักจากแผ่นพับ/โบชัวร์ ร้อยละ 97.3 วิทยุ ร้อยละ 96.8 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95.0 หนังสือท่องเที่ยว ร้อยละ 93.3 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 92.8 นั้นหมายความว่า เด็กรับรู้จากหลากหลายแหล่ง และการประชาสัมพันธ์ทำการตลาดเข้าถึงกลุ่มเด็กประถมศึกษาได้ค่อนข้างง่าย

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ตาราง 34 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตของนักเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิต	\bar{x}	SD	ระดับความถี่
1. กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ดุสิต	3.71	.42	มาก
2. กิจกรรมชมความสามารถของช้างและการเดินรำแบบชาวเคนยา	3.75	.42	มาก
3. กิจกรรมชมพิพิธภัณฑสถานสัตว์นานาชนิด	3.36	.49	มาก
4. กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ	3.52	.56	มาก
5. กิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์	3.80	.34	มาก
ความพึงพอใจโดยรวม	3.68	.33	มาก

จากผลการศึกษา แสดงว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องรูปแบบการเข้าร่วมการใช้เวลาว่างของเยาวชนในสวนสัตว์ดุสิต (อภิชาติ โชติบัญญัติ, 2550) จากผลการศึกษา

พบว่า ผู้เข้าใช้บริการพึงพอใจต่อกิจกรรมศึกษาธรรมชาติและสัตว์ต่างๆ ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานศึกษาของ (เบญจมาศ ประยูรหงส์, 2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง

3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่เข้ามาเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตพบว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่าง และหลังการทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงใน 4 ประการ คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การมีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ และการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ ส่วนระดับการศึกษาของนักเรียนแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวก่อน ระหว่างและหลังการทัศนศึกษาแตกต่างกันใน 6 พฤติกรรม ได้แก่ การหาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทางก่อนการทัศนศึกษา การวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า การศึกษาประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ การส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่นๆ การประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ และการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส

4. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต พบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมไม่แตกต่างกันระหว่างเพศชาย และเพศหญิง (เบญจมาศ ประยูรหงส์, 2549) ซึ่งมีสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเบญจมาศ ประยูรหงส์ ที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

5. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาปรับปรุงการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต พบว่า นักเรียนที่มาท่องเที่ยวสวนสัตว์ดุสิตต้องการให้ปรับปรุง ด้านร้านค้า-ร้านอาหาร ด้านห้องน้ำ ด้านราคาอาหาร ด้านสถานที่พักผ่อน ด้านป้ายบอกทาง ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ต่างๆ ร้อยละ 38.3 29.5 17.5 10.8 และ 10.3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี (มาโนช การพนักงาน, 2548) ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับปานกลางถึงพอใช้ คือ ร้านอาหาร ป้ายบอกเส้นทาง และป้ายสื่อความหมายต่างๆ ซึ่งต้องการให้มีการพัฒนาปรับปรุง นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จะให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการที่เกี่ยวข้อง ด้านร้านค้า-ร้านอาหาร ด้านห้องน้ำ ด้านราคาอาหาร เป็นหลัก เนื่องด้วยเด็กวัยนี้สนใจในเรื่องปาก

ห้อง และเรื่องใกล้ตัว มากกว่าสนใจเรื่องความปลอดภัย สถานที่ที่ทิ้งขยะ ความสะอาด-ความมีระเบียบ การปรับปรุงปรับปรุงวิทยาการและการให้ข้อมูลการทัศนศึกษาของสวนสัตว์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้บริการจำเป็นต้องศึกษาเพื่อ เพื่อช่วยตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสมตรงกับกลุ่มเป้าหมาย (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2550) สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ส่วนข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมต่างๆ ของสวนสัตว์ นักเรียนที่มาท่องเที่ยว ให้ข้อเสนอแนะที่บ่งบอกถึงความต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนาเชิงปริมาณความเพียงพอในการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เช่น จะพบว่าผู้เรียนอยากให้มีการเพิ่มเวลาในการชมแต่ละรอบในทุกกิจกรรม ควรเพิ่มรอบการเข้าชมใน 4 กิจกรรม และควรเพิ่มจำนวนสัตว์ใน 2 กิจกรรม ส่วนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในด้านความน่าสนใจ ความสนุกสนาน และความประทับใจที่ได้รับมีไม่มากนัก

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริการและการจัดกิจกรรม

1. ควรจัดการบริการและกิจกรรมในช่วงวันจันทร์ – ศุกร์ให้เพียงพอและเหมาะสมกับกลุ่มเด็กประถมศึกษาที่มีการเข้าชมเป็นหมู่คณะ เพราะจากการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาที่นักเรียนประถมศึกษา เดินทางมาท่องเที่ยวคือ วันจันทร์ – ศุกร์ ถึง ร้อยละ 93 ส่วนหนึ่งเพราะเป็นการเดินทางมาทัศนศึกษากับทางโรงเรียน ที่มาเข้าชมเป็นหมู่คณะ จึงอาจทำให้การจัดกิจกรรมให้บริการไม่เพียงพอ โดยอาจต้องศึกษาและหาแนวทางปฏิบัติเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย หรือแม้แต่เพิ่มจำนวนกิจกรรมหรือระยะเวลาที่เพียงพอในการเข้าชม

2. ควรพัฒนาช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ผ่านช่องทางที่เด็กเข้าถึงที่หลากหลาย โดยเฉพาะช่องทางที่เด็กสมัยใหม่โดยเฉพาะเด็กในกรุงเทพฯ สามารถเข้าถึงได้ดี เช่น อินเทอร์เน็ต เพราะต้นทุนต่ำเมื่อเทียบกับสื่ออื่น จากผลการศึกษากับนักเรียน ได้รู้จักและรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสวนสัตว์ผ่านอินเทอร์เน็ตถึงร้อยละ 92.8 ขณะที่สื่ออื่นที่นักเรียนได้รับข้อมูลคือ แผ่นพับ/โบชัวร์ ร้อยละ 97.3 วิทยู ร้อยละ 96.8 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 95.0 หนังสือแนะนำเที่ยว ร้อยละ 93.3

3. ควรพัฒนาฐานข้อมูลของสวนสัตว์ดูสัตว์เกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางก่อนทำการทัศนศึกษา ความรู้ด้านประวัติความเป็นมา และข้อมูลต่างๆ ของสวนสัตว์ เพื่อให้ข้อมูลกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวสำคัญของสวนสัตว์ดูสัตว์ ให้สามารถเข้าถึงความรู้ และข้อมูลพื้นฐานของสวนสัตว์ดูสัตว์ได้ง่าย ทั้งในเด็กนักเรียนชาย-หญิงตั้งแต่ประถมศึกษา 1 ถึง 6

4. ควรมีการให้ความรู้และเข้มงวดในกลุ่มนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นต่างๆ เพื่อจะไม่ส่งเสียงดังรบกวนสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวอื่นๆ โดยให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

5. ควรศึกษาและพัฒนาการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิต ให้มีความเหมาะสมและเฉพาะเจาะจงสำหรับเด็กในระดับชั้นต่างๆ ทั้งในด้านความน่าสนใจ ความเหมาะสมของสถานที่ ความสนุกสนาน ความประทับใจ และความรู้ที่ได้ให้กับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา

6. ควรศึกษา หาแนวทางในพัฒนา และปรับปรุงกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานชนิดต่างๆ กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด เนื่องด้วยมีระดับความพึงพอใจในลำดับท้ายๆ เมื่อได้เทียบกับกิจกรรมในทุกด้าน

7. ควรพัฒนาปรับปรุงการให้บริการของร้านค้าที่เพียงพอ ควรจัดให้มีอาหารที่ได้กักระดับประถมศึกษาสามารถบริโภคได้ และดูแลด้านราคาอาหารที่เหมาะสม ไม่เอาเปรียบผู้ใช้บริการ รวมถึงการจัดมีห้องน้ำที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ สำหรับป้ายเตือน และสัญลักษณ์ต่างๆ ควรมีความชัดเจน และเพียงพอ

8. ควรใช้ประโยชน์จากพฤติกรรมหลังการทัศนศึกษา ทั้งด้านการตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส และด้านประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูล และให้เด็กเชิญชวนเพื่อนหรือคนรู้จักให้มาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิต

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาแนวทางปรับปรุงการบริการและกิจกรรมของสวนสัตว์ดุสิต โดยอาจใช้คำถามปลายเปิดที่ใช้การสัมภาษณ์ เพื่อรู้รายละเอียดของความต้องการในการปรับปรุงจะทำในเรื่องใดบ้าง และอย่างไร อันจะเป็นแนวทางนำไปใช้ในการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น

2. ควรเข้มงวด และจัดระบบการคัดกรองการตอบคำถามของเด็กประถมศึกษา เนื่องจากด้วยจะมีเด็กบางคนตอบแบบไม่ตั้งใจ ไม่ได้สนใจตอบจริง หรือตอบแบบไม่ตรงกับความจริง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการวิเคราะห์ จึงต้องมีการคัดกรองข้อมูลจากผู้ตอบในกลุ่มนี้ ออกจากการศึกษา และอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ถาม-ตอบเพื่อให้เด็กตอบเป็นรายข้อ

บรรณานุกรม

- กุลทลี รื่นรมย์, เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และสาวิการ อุณหนนท์. (2547). **การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด
สร้างองค์กรให้แตกต่างอย่างเหนือชั้น**. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิต.
- คะนึ่งรัตน์ คำมณี. (2546). **ความพึงพอใจของสมาชิกต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ส่งเสริมการเกษตรสหกรณ์โคนมหนองโพ ราชบุรีจำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์)**.
วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2543). **จิตวิทยาัยการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราพร กองทอง. (2540). **ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่อง
จอม อำเภอคาบเชิง จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
มหาสารคาม.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2550). **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ:
สำนักงานพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลวรรณ ชัดนะ. (2549). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณัฐชามณีย์ สุวิทย์พันธ์. (2545). **การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และแนวโน้มพฤติกรรม
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม.,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย.
- ปริญ ลักษิตานนท์. (2544). **จิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ:
เลิฟ แอนด์ เลิฟ.
- ปลื้มใจ สีนอากร. (2549). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย
ภายในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

- พิษณุ วงษ์เกษม. (2548). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตป่าอนุรักษ์ภูพระบาท อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- มาโนช การพนักงาน. (2548). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วัฒนา เพ็ชรวงศ์ (2542). **พฤติกรรมและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการ “13”**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- วาสนา อ่องเอี่ยม. (2546). **เอกสารประกอบการสอน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศกลวรรณ พาเรือง. (2540). **องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ นศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). **สังคมวิทยาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศุภชัย วรรณพงษ์. (2547). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมภายในอุทยานแห่งชาติเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา เจริญศรี. (2549). **การรับรู้และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน 6 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน หลังจากได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติ (TSUNAMI) ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุรเชษฐ์ เชษมาศ และศิริลักษณ์ ปิ่นอักษร. (2535). **นันทนาการป่าไม้ชุมชน**. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรสิทธิ์ เวชสิทธิ์. (2549). **ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกล้าไม้ป่า จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ที่ 4 จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สวนสัตว์ดุสิต**. (ม.ป.ป.) สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2551,
จาก http://www.zoothailand.org/dusit/index_th.shtml
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ. (2548). **จิตวิทยาบริการ**. กรุงเทพฯ: อุดลพัฒน์กิจ.

อิตถี จันทรแสงทอง. (2549). **ปัจจัยกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย**
กรณีศึกษา เกาะสมุย จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.

แบบสอบถาม

เรื่อง “แนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในสวนสัตว์ดุสิตสำหรับกลุ่มเยาวชน”
กรณีศึกษา นักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ () ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1.1 เพศ

() ชาย () หญิง

1.2 ระดับการศึกษา

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.3 โรงเรียน _____

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

2.1 ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างไร

() รถโรงเรียน () รถโดยสารประจำทาง () รถนำเที่ยว
() เดินเท้า () ผู้ปกครองมาส่ง () อื่นๆ.....

2.2 เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนสัตว์ดุสิตประมาณกี่ครั้ง

() ครั้งแรก () 2 – 3 ครั้ง () มากกว่า 3 ครั้ง

2.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวต่อหนึ่งครั้ง

() ครึ่งวัน () เต็มวัน

2.4 ช่วงเวลาที่ท่านเดินทางมาทัศนศึกษา คือ วันใด

() วันจันทร์ - วันศุกร์ () วันเสาร์ - วันอาทิตย์ () วันหยุดนักขัตฤกษ์

2.5 ท่านรู้จักหรือได้รับข้อมูลของสวนสัตว์ดุสิตจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() วิทยุ () โทรทัศน์ () หนังสือพิมพ์
() แฝนพับ/โบชัวร์ () หนังสือแนะนำเที่ยว () ผู้ปกครอง/ครู-อาจารย์/ญาติ/เพื่อน
() อินเทอร์เน็ต () อื่นๆ.....

6 ท่านได้ทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใดในการทัศนศึกษา

พฤติกรรมก่อนการทัศนศึกษา	ระดับความถี่			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
หาข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทาง การเดินทางก่อนการทัศนศึกษา				
มีการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวไว้ล่วงหน้า				
ศึกษาประวัติความเป็นมา และ ข้อมูลต่าง ๆ ของสวนสัตว์				

พฤติกรรมระหว่างการทัศนศึกษา	ระดับความถี่			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ทิ้งขยะในบริเวณที่จัดไว้				
ขีดเขียน และทำลายทรัพย์สินของสวนสัตว์				
ทำลายต้นไม้ และสิ่งแวดล้อมภายในสวนสัตว์ฯ				
นำสิ่งที่เป็นธรรมชาติออกจากสวนสัตว์ฯ				
ส่งเสียงดัง รบกวนสัตว์ป่า และนักท่องเที่ยวท่านอื่น ๆ				
แกล้ง ยุแหย่ และทำร้ายสัตว์				

พฤติกรรมหลังการทัศนศึกษา	ระดับความถี่			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลการทัศนศึกษาให้บุคคลอื่นทราบ				
ตั้งใจจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งเมื่อมีโอกาส				

2.7 ท่านต้องการให้สวนสัตว์ทำการปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ห้องน้ำ () สถานที่พักผ่อน () การรักษาความปลอดภัย
 () สถานที่ทิ้งขยะ () ความสะอาด - ความมีระเบียบ
 () ร้านค้า – ร้านอาหาร () ราคาอาหาร () การจัดระเบียบร้านค้าต่าง ๆ
 () สถานที่จอดรถ () ความสะดวกในการเดินทางภายในสวนสัตว์
 () วิทยากรและการให้ข้อมูลการทัศนศึกษาของสวนสัตว์ฯ
 () ป้ายบอกทาง/ ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ต่าง
 () อื่น ๆ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว

1. กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์ฯ	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด * * * *	มาก * * *	น้อย * *	น้อยที่สุด *
1.1 ความน่าสนใจ				
1.2 ความสนุกสนาน				
1.3 ของเหมาะสมของสถานที่				
1.4 ความประทับใจ				
1.5 ความรู้ที่ได้รับ				

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมนำชมรอบสวนสัตว์ฯ

- () ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ
- () ควรเพิ่มรอบการชม
- () ควรเพิ่มวิดีโอในการนำเสนอบนรถพ่วง
- () ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล
- () ปรับปรุงความสะอาด และความเหมาะสมของสถานที่เข้าชม

2. กิจกรรมชมความสามารถ ของช้าง และการเดินรำแบบ ชาวเคนย่า	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด * * * *	มาก * * *	น้อย * *	น้อยที่สุด *
2.1 ความน่าสนใจ				
2.2 ความสนุกสนาน				
2.3 ของเหมาะสมของสถานที่				
2.4 ความประทับใจ				
2.5 ความรู้ที่ได้รับ				

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมความสามารถของช้าง และการเดินรำแบบชาวเคนย่า

1. () ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ
2. () ควรเพิ่มรอบการแสดง
3. () ควรเพิ่มจำนวนช้าง และจำนวนนักแสดงชาวเคนย่า
4. () ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล
5. () ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมของสถานที่เข้าชม

3. กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์ นานาชนิด	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด * * * *	มาก * * *	น้อย * *	น้อยที่สุด *
3.1 ความน่าสนใจ				
3.2 ความเหมาะสมของสถานที่				
3.3 ความสนุกสนาน				
3.4 ความประทับใจ				
3.5 ความรู้ที่ได้รับ				

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์นานาชนิด

1. () ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ
2. () ควรเพิ่มรอบการชม
3. () ควรเพิ่มจำนวนสัตว์
4. () ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล
5. () ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมของสถานที่เข้าชม

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

4. กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลาน ชนิดต่าง ๆ	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด * * * *	มาก * * *	น้อย * *	น้อยที่สุด *
4.1 ความน่าสนใจ				
4.2 ความเหมาะสมของสถานที่				
4.3 ความสนุกสนาน				
4.4 ความประทับใจ				
4.5 ความรู้ที่ได้รับ				

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ

1. () ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ
2. () ควรเพิ่มรอบการชม
3. () ควรเพิ่มจำนวนสัตว์
4. () ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล
5. () ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมของสถานที่เข้าชม

5. กิจกรรมโชว์ความสามารถ ของสัตว์	ระดับความพึงพอใจ			
	มากที่สุด * * * *	มาก * * *	น้อย * *	น้อยที่สุด *
4.1 ความน่าสนใจ				
4.2 ความเหมาะสมของสถานที่				
4.3 ความสนุกสนาน				
4.4 ความประทับใจ				
4.5 ความรู้ที่ได้รับ				

ข้อเสนอแนะสำหรับกิจกรรมโชว์ความสามารถของสัตว์

1. () ควรเพิ่มเวลาการชมในแต่ละรอบ
2. () ควรเพิ่มรอบการแสดง
3. () ควรเพิ่มจำนวนสัตว์
4. () ควรเพิ่มวิทยากรในการดูแล

5. () ปรับปรุงความสะดวก และความเหมาะสมของสถานที่เข้าชม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้เข้าร่วม

1. กิจกรรมนั่งรถรางชมรอบสวนสัตว์

.....
.....
.....

2. กิจกรรมชมการแสดงของช้าง และการเดินร่ำแบบชาวเคนย่า

.....
.....
.....

3. กิจกรรมชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น่านาชนิด

.....
.....
.....

4. กิจกรรมชมสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ

.....
.....
.....

5. กิจกรรมชมการแสดงความสามารถของสัตว์

.....
.....
.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ – ชื่อสกุล	ชาลิตา วรรณวาณิชกุล
วัน เดือน ปี เกิด	14 กันยายน 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	3/12 หมู่ 2 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
ที่ทำงานปัจจุบัน	-
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	ศศ.บ (การท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ – ชื่อสกุล	พิมพ์พนิต ธนชญาณ์กุล
วัน เดือน ปี เกิด	15 มิถุนายน 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	681/183 ลุมพินีวิลล์ คอนโด ถนนสุขุมวิท ซอย 77 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250
ที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท คราวน์ เวิลด์ไวด์ จำกัด อาคาร เอส เอส พี ทาวเวอร์ II ชั้น 24 เลขที่ 116/90-91 ถนน ณ ระนอง แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	Corporate Account Coordinator
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2551	บริษัท เจเอซี เพอซันนอล รีครูทमेंท์ จำกัด
พ.ศ. 2550	บริษัท เลิร์นนิ่ง อีฟนิ่ง จำกัด
พ.ศ. 2548	บริษัท ซีปรีซาร์ด เอลลิส จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	บธ.บ (การตลาด) มหาวิทยาลัยบูรพา